

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ
ΤΕΙ ΛΑΜΙΑΣ**

**Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΑΡΧΙΚΗΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.) ΙΙ
Μέτρο 2.3 «Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λαμίας – Β' Φάση»**

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΔΑΣΟΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΛΑΜΙΑ 2008

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ
ΔΑΣΟΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ
ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σύνταξη οδηγού: Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λαμίας
Υπεύθυνη σύνταξης: Δρ. Αναστασία Παντέρα, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος
Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, ΤΕΙ Λαμίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΔΑΣΟΠΟΝΩΝ

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

5. ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΔΑΣΟΠΟΝΩΝ

6. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΑΜΟΙΒΕΣ

7. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

8. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

9. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

10. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο παρόν οδηγός επαγγέλματος του αποφοίτου «Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος» των ΤΕΙ είναι μια προσπάθεια καταγραφής των δεδομένων που αφορούν τη φύση του επαγγέλματος του Δασοπόνου και τις επαγγελματικές προοπτικές του κλάδου. Σκοπός του είναι να ενημερώσει τους σπουδαστές του Τμήματος, αυτούς που κατέχουν το πτυχίο του Δασοπόνου αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο για δασοπονικές σπουδές στον τεχνολογικό τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, προκειμένου να συμβάλλει στον επαγγελματικό τους προσανατολισμό και σταδιοδρομία.

Η μελέτη υλοποιήθηκε με ίδια μέσα από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΤΕΙ Λαμίας στα πλαίσια του μέτρου 2.3 «Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λαμίας – Β΄ Φάση» του 2^{ου} Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και χρηματοδοτήθηκε κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) και κατά 25% από Εθνικούς Πόρους.

Η σύνταξη του οδηγού αυτού βασίστηκε σε ότι νεώτερο υπάρχει διαθέσιμο για θέματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, επαγγελματικής σταδιοδρομίας και απασχόλησης στο επάγγελμα των αποφοίτων των Τμημάτων Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος. Κάθε παρατήρηση είναι ευπρόσδεκτη και μπορεί να κατατίθεται στο ΓΔ του ΤΕΙ Λαμίας, ή στο Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος προκειμένου να αξιοποιηθεί για τη βελτίωση και συμπλήρωση του Οδηγού.

Ευχαριστούμε τα μέλη Ε.Π. και Ε.Τ.Π. του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος για τις χρήσιμες πληροφορίες και παρατηρήσεις τους, καθώς και το ΓΔ του ΤΕΙ Λαμίας για τις οδηγίες, και υλικό που χορήγησε για την υλοποίηση του οδηγού αυτού.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην κλασσική δασοπονία των προηγούμενων δεκαετιών, παρόλο που η εφαρμογή της αρχής της αειφορίας και της πολλαπλής χρήσης των δασών έβρισκε ευρύτατη εφαρμογή, η παραγωγή ξύλου, κυρίως από πολύξυλα οικονομικά δάση, αποτελούσε τον πρωταρχικό και κύριο σκοπό της δασοπονίας. Η θεώρηση αυτή, που προέρχονταν από τη μεσευρώπη, και σε κάποιο βαθμό υπερίσχυσε παλαιότερα στη χώρα μας, έχει πλέον αλλάξει. Τα δασικά οικοσυστήματα, της χώρας μας, αν εξαιρέσουμε κάποια λίγα ξυλοπαραγωγικά δάση των ορεινών συγκροτημάτων της Β. Ελλάδας, δεν έχουν σήμερα σαν πρωταρχικό σκοπό την ξυλοπαραγωγή αλλά πολλές άλλες λειτουργίες όπως είναι, η αντιδιαβρωτική προστασία του εδάφους, η αποθήκευση νερού, η δασική αναψυχή, ο καθαρισμός της ατμόσφαιρας και άλλες λειτουργίες και ωφέλειες για τον άνθρωπο που δεν μπορούν εύκολα να αποτιμηθούν σε χρηματικές μονάδες. Επιπλέον η δασοπονία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων γύρω από τη διατήρηση, προστασία και αξιοποίηση γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος. Η αλλαγή αυτή στη θεώρηση και άσκηση της δασοπονίας στη χώρα μας σε συνδυασμό με την εξέλιξη της επιστήμης της Δασολογίας και την εισαγωγή των νέων τεχνολογικών δημιουργεί την ανάγκη για αναδιάρθρωση της δασικής εκπαίδευσης και προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης.

Μια σύντομη ιστορική αναδρομή δείχνει ότι η δασική εκπαίδευση στην Ελλάδα αρχίζει στα τέλη του 19^{ου} αιώνα με την ίδρυση της Μέσης Δασικής Σχολής Βυτίνας Αρκαδίας το 1893 και της λειτουργία αυτής το 1896. Το 1915 ιδρύθηκε και άρχισε να λειτουργεί η Μέση Δασική Σχολή Αγίας Λάρισας η οποία λειτούργησε έως το 1926 και επαναλειτούργησε στη συνέχεια από το 1951 έως το 1976 παρέχοντας ένα διετή κύκλο σπουδών. Το 1917 ιδρύθηκε η Δασολογική Σχολή των Αθηνών, η οποία το 1927 μεταφέρθηκε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης όπου και λειτουργεί μέχρι σήμερα. Το 1977 οι Μέσες Δασικές Σχολές εντάχθηκαν στο νέο θεσμικό πλαίσιο για τις ανώτερες σχολές, που δημιουργήθηκαν με την ίδρυση των Κέντρων Ανωτέρας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΚΑΤΕΕ). Τα ΚΑΤΕΕ με τον Ν. 1404/83 «Περί δομής και λειτουργίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων μετεξελίχθηκαν σε Τ.Ε.Ι. Δασοπονίας με σημαντικές διαφοροποιήσεις στο πρόγραμμα και περιεχόμενο σπουδών και γενικότερα στη φιλοσοφία εκπαίδευσης. Με το Ν. 2916/2001 «Διάθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης

και ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής» τα ΤΕΙ εντάσσονται στον τεχνολογικό τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης. Ενώ με το Ν. 3549/2007 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» τίθεται η βάση για τη λειτουργία των Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ) στη βάση ενός κοινού νόμου πλαισίου.

Η εξελικτική πορεία του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα Τμήματα Δασοπονίας προδιαγράφει όπως είναι επόμενο και τα πεδία επαγγελματικής απασχόλησης και τους αντίστοιχους στόχους του μελλοντικού Δασοπόνου και Διαχειριστή Φυσικού Περιβάλλοντος. Το επάγγελμα του Δασοπόνου παρουσιάζει έντονο διεπιστημονικό χαρακτήρα με μεγάλες διαφοροποιήσεις ως προς τις μαθησιακές συνιστώσες σε κάθε επιμέρους θέση εργασίας, δηλαδή χρειάζεται βιολογικές, οικονομικές, τεχνικές – τεχνολογικές, οργανωτικές – διοικητικές, κοινωνικές πληροφορίες κ.ά. γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες. Έτσι για παράδειγμα η θέση του Προϊσταμένου ενός Δασονομείου, η θέση αγοράς – προμήθειας ξύλου – πρώτης ύλης για μια ξυλοβιομηχανία και η θέση τεχνικού βοηθού σε έργα δασικής οδοποιίας διαφέρουν πάρα πολύ μεταξύ τους.

Το επάγγελμα του Δασοπόνου εντάσσεται ανήκει και αλληλεπιδρά μέσα σε μια σειρά ή ιεραρχία επαγγελμάτων της δασοπονίας όπως: δασεργάτης-υλοτόμος, δασοτεχνίτης, Δασοπόνος, Δασολόγος, ειδικός επιστήμων-ερευνητής. Ο Δασοπόνος με βάση το νόμο της ανωτατοποίησης των ΤΕΙ διαφοροποιείται από τον Δασολόγο από την τεχνολογική κατεύθυνση που έχουν οι σπουδές του. Γενικά χαρακτηρίζεται από τις λιγότερες θεωρητικές του γνώσεις και τις περισσότερες γνώσεις του στο πεδίο εφαρμογής της δασοπονίας σε σχέση με το Δασολόγο. Η διαφορά αυτή γίνεται εμφανής στα προγράμματα σπουδών που εφαρμόζονται, με την αναλογία θεωρητικών και εργαστηριακών ωρών να είναι στα Τμήματα Δασοπονίας και Δ.Φ.Π. περίπου 1:1 ενώ στα Τμήματα Δασολογίας 2:1 αντίστοιχα. Αν λοιπόν σήμερα ο διαχωρισμός αυτός είναι χρήσιμος και αναγκαίος στην αγορά εργασίας τότε θα πρέπει να υπάρχει σαφής διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων και περιγραφή των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης των ΑΕΙ που παρέχουν δασολογική/ δασοπονική εκπαίδευση. Αυτό είναι επιβεβλημένο έτσι ώστε να μην υπάρχουν διαγκωνισμοί, συγκρούσεις και επαγγελματικές αμφισβητήσεις. Επιπλέον η τάση για επέκταση του επαγγελματικού αντικειμένου και η διεκδίκηση επαγγελματικών δικαιωμάτων από άλλους επαγγελματικούς κλάδους

(μηχανικοί, περιβαλλοντολόγοι, γεωπόνοι κλπ) δημιουργεί ένα περιβάλλον έντονα ανταγωνιστικό για τον κλάδο.

Είναι γεγονός ότι σήμερα το επαγγελματικό μέλλον του «Δασοπόνου και Διαχειριστή Φυσικού Περιβάλλοντος» είναι διαφορετικό από αυτό του Δασοπόνου των προηγούμενων δεκαετιών. Η διεύρυνση των επιστημονικών γνώσεων, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών, τα νέα επαγγελματικά αντικείμενα μετά την επέκταση, που έγινε πρόσφατα σε ότι αφορά τον τίτλο και το περιεχόμενο σπουδών, στον τομέα της διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος, η δημιουργία νέων θεσμών και νέων θέσεων και φορέων απασχόλησης και η ανάπτυξη νέων επαγγελματικών σχέσεων δημιουργούν νέα δεδομένα στην άσκηση του επαγγέλματος.

Στην κατεύθυνση αυτή έρχεται να συμβάλλει ο οδηγός αυτός περιγράφοντας και αναλύοντας το καθεστώς της τριτοβάθμιας τεχνολογικής δασοπονικής εκπαίδευσης, το προφίλ των προπτυχιακών σπουδών και τις δυνατότητες για συνέχιση μεταπτυχιακών σπουδών, τη φύση του επαγγέλματος, τις θέσεις και τα αντικείμενα απασχόλησης, την τάση στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση, τις συνθήκες εργασίας και το καθεστώς αμοιβών.

2. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2.1. Σχολές και Τμήματα Α.Ε.Ι.

Η τριτοβάθμια δασική εκπαίδευση στη χώρα μας παρέχεται από τα 2 Πανεπιστημιακά Σχολές/Τμήματα: 1) Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ και 2) Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων του Δ.Π.Θ., καθώς και από 3 Τμήματα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος των ΤΕΙ: α) Λαμίας–Παράρτημα Καρπενησίου, β) Λάρισας–Παράρτημα Καρδίτσας και γ) Καβάλας–Παράρτημα Δράμας.

Η πανεπιστημιακή δασολογική εκπαίδευση περιλαμβάνει 5 έτη σπουδών και επιπλέον 4 μήνες πρακτική άσκηση. Τα τρία Τμήματα Δασοπονίας ιδρύθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 80 σαν Τμήματα της Σχολής ΣΤΕΓ με σκοπό να καλύψουν τις ανάγκες της δασοπονίας σε επιστημονικό προσωπικό τεχνολογικής κατεύθυνσης. Πρόσφατα με το ΠΔ 105/23-6-05 μετονομάσθηκαν σε Τμήματα «Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος» με νέο περιεχόμενο σπουδών.

Παράλληλα με τη μετονομασία των Τμημάτων εφαρμόστηκε νέο πρόγραμμα σπουδών που αντικατέστησε το από το 1983 ήδη εφαρμοζόμενο πρόγραμμα. Το νέο πρόγραμμα περιλαμβάνει μαθήματα που καλύπτουν σε μεγαλύτερο βαθμό, από ότι το προηγούμενο, τη διαχείριση του χερσαίου φυσικού περιβάλλοντος και βέβαια το σύνολο του αντικειμένου της Δασοπονίας. Τα νέα προγράμματα σπουδών λειτουργούν ικανοποιητικά, όμως, μετά από κοινή διαπίστωση διδασκόντων, διδασκομένων και φορέων απασχόλησης χρειάζονται επιπλέον βελτιώσεις για να γίνουν πιο ανταγωνιστικά στην αγορά εργασίας και να συνεισφέρουν πιο ουσιαστικά στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων. Παράλληλα ολοκληρώνονται σύντομα οι διαδικασίες για την αναθεώρηση – βελτίωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των Τμημάτων που προβλέπονται στο ΠΔ 109/1989, ώστε να ανταποκρίνονται στο νέο τίτλο «Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος» και στο νέο περιεχόμενο σπουδών.

Τα λειτουργούντα Τμήματα ΑΕΙ με αντικείμενο τη δασολογία/ δασοπονία καλύπτουν τις ανάγκες της χώρας σε επιστημονικό προσωπικό πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης υψηλού επιπέδου. Από διαθέσιμα για τη Δασική Υπηρεσία στοιχεία για κάθε μια θέση Δασολόγου απαιτούνται 3 θέσεις Δασοπόνων. Με βάση στοιχεία του FAO, για δασοπονία πολλαπλών σκοπών, όπως η ελληνική, για κάθε 4.000 ha δάσους χρειάζονται 1 Δασολόγος και 3 Δασοπόνοι.

2.2. Περιεχόμενο σπουδών Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος

Γνωστικό αντικείμενο

Το περιεχόμενο σπουδών του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της εφαρμογής βιολογικών, φυσικών, τεχνικών και οικονομικών επιστημών στην αειφορική παραγωγή και πολυλειτουργική διαχείριση και προστασία των χερσαίων φυσικών οικοσυστημάτων και στη διατήρηση και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος.

Αποστολή του Τμήματος

Το Τμήμα έχει ως αποστολή να προάγει την ανάπτυξη και τη μετάδοση των γνώσεων στην επιστήμη, την τεχνολογία και τις τεχνικές που εφαρμόζονται στη Δασοπονία και στη Διαχείριση του Φυσικού Περιβάλλοντος, με τη διδασκαλία και την εφαρμοσμένη έρευνα και να παρέχει στους σπουδαστές τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία, εξέλιξη και προοπτική.

Στο πλαίσιο της αποστολής του το Τμήμα:

- παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις στον επιστημονικό, εκπαιδευτικό και επαγγελματικό τομέα,
- αναπτύσσει συνεργασίες με ανώτατα εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού,
- συνεργάζεται με παραγωγικές μονάδες, εργασιακούς και άλλους φορείς, που έχουν συνάφεια με το γνωστικό αντικείμενο,
- συνεργάζεται με οικολογικές, περιβαλλοντικές, φυσιολατρικές κ.α. οργανώσεις και ομάδες,
- χρησιμοποιεί σύγχρονες τεχνολογίες στην εκπαίδευση,
- διεξάγει εφαρμοσμένη και τεχνολογική οικολογική, δασική και περιβαλλοντική έρευνα,
- αναπτύσσει στους σπουδαστές ικανότητες και δεξιότητες που θα τους καταστήσουν ικανούς και ανταγωνιστικούς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο,

- ευαισθητοποιεί τους σπουδαστές σε θέματα προστασίας και βελτίωσης του φυσικού και ευρύτερου περιβάλλοντος σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο,
- παρακολουθεί τις εξελίξεις και αλλαγές των εκπαιδευτικών, οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών στο περιφερειακό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον,
- βρίσκεται διαρκώς σε ετοιμότητα για να αποδεχθεί, αναλύσει και ενσωματώσει νέες απόψεις με στόχο πάντα τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας σπουδών στο Τμήμα.

Περιγραφή του πτυχιούχου του Τμήματος

Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους οι πτυχιούχοι του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος αποκτούν τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, ώστε να δραστηριοποιούνται, ως Δασοπόνοι και Διαχειριστές Φυσικού Περιβάλλοντος, ιδίως στους ακόλουθους τομείς:

- Εκπόνηση ή συμμετοχή στην εκπόνηση κάθε είδους δασικών και περιβαλλοντικών μελετών, που αφορούν στη διαχείριση και προστασία χερσαίων φυσικών οικοσυστημάτων (δασών, δασικών εκτάσεων, γυμνών και βοσκόμενων εκτάσεων κ.α.), καθώς και στη διαχείριση και προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος (Μελέτες Διαχείρισης Βιοτόπων, Προστατευόμενων Φυσικών Περιοχών, Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες – ΕΠΜ κ.α.)
- Διαχείριση, προστασία, οργάνωση και λειτουργία:
  - Δασικών οικοσυστημάτων
  - Προστατευόμενων περιοχών
  - Αστικού, περαστικού πράσινου
  - Δασικών φυτωρίων
  - Αναδασωτικών προγραμμάτων
  - Λεκανών απορροής
  - Θηραματικών πληθυσμών και γενικότερα άγριας πανίδας
  - Ορεινών βοσκοτόπων
  - Οικοτουριστικών εγκαταστάσεων και ευκολιών

- Πρόληψη και Αντιμετώπιση Φυσικών Καταστροφών και Τεχνολογικών Κινδύνων.
- Σχεδιασμό, μελέτη, κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία κάθε είδους τεχνικής υποδομής στο δασικό χώρο. Σχεδιασμό και εκτέλεση δασοτεχνικών έργων.
- Μελέτη χειμαρρικών φαινομένων και διαχείριση λεκανών απορροής. Σχεδιασμός, μελέτη και κατασκευή ορεινών υδρονομικών και υδροτεχνικών έργων. Διαχείριση χιονιού.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων για τη βελτίωση της αύξησης και παραγωγής ξύλου, συγκομιδής και ορθολογικής χρήσης ξύλου, απόληψης δασικών προϊόντων, επεξεργασία και εμπορία αυτών.
- Έλεγχος ποιότητας και καταλληλότητας, καθώς και διακίνηση και μεταποίηση των προϊόντων (άμεσων και έμμεσων) που παράγονται από την αειφορική εκμετάλλευση των ανανεώσιμων δασικών πόρων.
- Εφαρμογή μεθόδων και τεχνικών ανόρθωσης και αποκατάστασης υποβαθμισμένων χερσαίων φυσικών οικοσυστημάτων.
- Εφαρμογή μεθόδων και τεχνικών βελτίωσης δασικών εδαφών.
- Εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων απογραφής, χαρτογράφησης φυσικών πόρων και παρακολούθησης χερσαίων φυσικών οικοσυστημάτων (Monitoring) με χρήση Τηλεπισκόπησης και Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΓΣΠ).
- Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων παρακολούθησης και εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον.
- Εφαρμογή μεθόδων και τεχνικών Επιχειρησιακής έρευνα, Πολιτικής και Διοίκησης για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πόρων.
- Εφαρμογή συστημάτων και μεθόδων πρόληψης και αντιμετώπισης των Δασικών Πυρκαγιών.
- Εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων βελτίωσης δασοπονικών και λιβαδοπονικών φυτών.
- Σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων εφαρμοσμένης και τεχνολογικής έρευνας, που αφορούν το σύνολο των δραστηριοτήτων στα χερσαία φυσικά οικοσυστήματα.

- Παροχή συμβουλών για θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής και εποπτεία εφαρμογής διατάξεων περιβαλλοντικής νομοθεσίας και προδιαγραφών περιβαλλοντικής συμβατότητας έργων και δραστηριοτήτων στα χερσαία φυσικά οικοσυστήματα.
- Στελέχωση υπηρεσιών του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, που σχετίζονται με σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας, ανάπτυξης και γενικά διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος και την πραγματοποίηση δημοσίων και ιδιωτικών έργων που αφορούν στο φυσικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμό, οργάνωση και παροχή περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.
- Παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού για δασικά δένδρα και θάμνους.
- Χρησιμοποίηση και εμπορία των φυτοπροστατευτικών ουσιών δασικού ενδιαφέροντος.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου της Δασοπονίας.

Δομή των σπουδών

Η διάρκεια των σπουδών στο Τμήμα Δασοπονίας και Προστασίας Φυσικού Περιβάλλοντος είναι οκτώ (8) εξάμηνα (ΠΔ 227/1995, ΦΕΚ 130/Τ.Α./20.6.1995).

Κατά τη διάρκεια των επτά (7) πρώτων εξαμήνων οι σπουδές περιλαμβάνουν θεωρητική διδασκαλία, ασκήσεις πράξης, εργαστηριακές ασκήσεις, σεμινάρια και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε δασικά συμπλέγματα, βιομηχανίες ξύλου, προστατευόμενες φυσικές περιοχές (δρυμούς, περιοχές Natura 2000, βιοτόπους κ.α.).

Το όγδοο εξάμηνο περιλαμβάνει εκπόνηση πτυχιακής εργασίας κατά τη διάρκεια του οποίου μπορεί να πραγματοποιείται και η άσκηση στο επάγγελμα.

Οι ασκήσεις πράξης, ως εφαρμογές θεωρίας, δηλώνονται στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος και από τη φύση του προϋποθέτουν την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Περιλαμβάνουν φροντιστηριακές ασκήσεις, μελέτες περιπτώσεων (case studies), ατομικές και ομαδικές εργασίες, βιβλιογραφικές επισκοπήσεις, βιντεοπροβολές κ.λ.π.

Ειδική βαρύτητα δίνεται στην ανάπτυξη των προσωπικών ικανοτήτων του σπουδαστής, περιλαμβανομένης της ανάπτυξης πρωτοβουλιών, της κριτικής σκέψης και της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων.

Το πρόγραμμα σπουδών δομείται με βάση το φόρτο εργασίας του σπουδαστής, ενώ εισάγονται και οι διδακτικές μονάδες ECTS σε όλα τα εξάμηνα. Τα προγράμματα σπουδών των 3 Τμημάτων Δασοπονίας & Δ.Φ.Π. είναι κοινά στο περιεχόμενο και τη δομή με μικρές μόνο διαφοροποιήσεις σε ότι αφορά τον χαρακτηρισμό (Υποχρεωτικό και Επιλογής Υποχρεωτικό), τις κατηγορίες μαθημάτων (ΜΓΥ, ΜΕΥ, ΜΕ και ΔΟΝΑ), το φόρτο εργασίας και τον συνολικό αριθμό των ωρών διδασκαλίας. Τα υποχρεωτικά μαθήματα κυμαίνονται από 30 έως 36 και τα επιλογής υποχρεωτικά μαθήματα από 4 έως 10. Ο συνολικός αριθμός των ωρών διδασκαλίας κυμαίνεται από 180-190 ώρες. Αυτό ισχύει κατ'αντιστοιχία και σε ότι αφορά το φόρτο εργασίας. Οι διαφορές στη δομή των προγραμμάτων σπουδών μεταξύ των 3 Τμημάτων Δασοπονίας και Δ.Φ.Π. φαίνονται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1. Κατηγορίες μαθημάτων, φόρτος εργασίας και συνολικός αριθμός ωρών διδασκαλίας στα προγράμματα των 3 Τμημάτων Δασοπονίας & Δ.Φ.Π.,

	Τμ. Δασοπον. Καρδίτσας	Τμ. Δασοπον. Δράμας	Τμ. Δασοπον. Καρπενησίου
Υποχρεωτικά Μαθήματα (Υ)	34 (85 %)	36 (90 %)	30 (57 %)
Επιλογής Υποχρεωτικά (ΕΥ)	6 (15 %)	4 (10 %)	10 (43 %)
Σύνολο μαθημάτων (Υ + ΕΥ)	40 (100 %)	40 (100 %)	40 (100 %)
Μαθήματα Γενικής Υποδομής (ΜΓΥ)	11 (27,5 %)	14 (35 %)	14 (35 %)
Μαθήματα Ειδικής Υποδομής (ΜΕΥ)	12 (30 %)	11 (27,5 %)	10 (25 %)
Μαθήματα Ειδικότητας (ΜΕ)	14 (35 %)	11 (27,5 %)	12 (30 %)
Μαθ. Διοίκησης Οικονομίας (ΔΟΝΑ)	3 (7,5 %)	4 (10 %)	4 (10 %)
Φόρτος Εργασίας (ΦΕ) 7 Εξ. / εβδ.	342	346	355
Φόρτος Εργασίας (ΦΕ) 8^ο Εξ. / εβδ.	50	50	50
Σύνολο ΦΕ 8 εξαμήνων / εβδ.	392	396	405
Σύνολο Ωρών Διδασκαλίας	180	180	199

Στα βασικά γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος με βάση το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του Παραρτήματος Καρπενησίου του ΤΕΙ Λαμίας περιλαμβάνονται:

α) Μαθήματα γενικής υποδομής θετικών, βιολογικών και οικολογικών επιστημών, όπως: Βιολογία Άγριας Πανίδας, Γεωλογία-Ορυκτολογία-Πετρογραφία,

Εφαρμοσμένα Μαθηματικά, Μετεωρολογία-Βιοκλιματολογία, Μορφολογία-Φυσιολογία Φυτών, Πληροφορική, Βιομετρία, Δασική Βοτανική (Συστηματική-Γυμνόσπερμα), Δασική εδαφολογία και Τοπογραφία.

β) Μαθήματα ειδικής υποδομής, όπως: Δασική Βοτανική (Αγγειόσπερμα), Δενδρομετρία, Υλοχρηστική – Δομή ξύλου, Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών - Εφαρμογές στη Δασοπονία, Δασική Οδοποιία, Δασική Οικολογία, Δασοκομική, Λιβαδική Οικολογία, Ορεινή Υδρογεωμορφολογία, Δασικές Πυρκαγιές, και Διαχείριση Φυσικών Οικοσυστημάτων.

γ) Μαθήματα ειδικότητας, όπως: Δασοπροστασία, Τεχνολογία Ξύλου, Δασικά Φυτώρια, Ιχθυοπονία Γλυκέων Υδάτων, Περιβαλλοντική Γεωμορφολογία, Τηλεπισκόπηση - Εφαρμογές στη Δασοπονία, Διευθέτηση Ορεινών Υδάτων, Αγροδασοπονία, Αρχιτεκτονική Τοπίου, Δασοκομία Πόλεων, Ρύπανση Φυσικού Περιβάλλοντος, Διαχείριση Δασικών Οικοσυστημάτων, Σεμινάριο, Διαχείριση Λιβαδικών Εκτάσεων, Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Ιδιαίτερη κατηγορία μαθημάτων (ΔΟΝΑ) αποτελούν τα γνωστικά αντικείμενα: Δασική Οικονομική & Εκτιμητική, Κοινωνιολογία, Δασική & Περιβαλλοντική Πολιτική, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Δασική & Περιβαλλοντική Νομοθεσία, Δεοντολογία Επαγγέλματος, Δημόσιες Σχέσεις, Οικονομική του Περιβάλλοντος, τα οποία είναι απαραίτητα για την οργάνωση και διοίκηση υπηρεσιών, επιχειρήσεων, φορέων διαχείρισης περιοχών και οργανισμών που σχετίζονται με την ειδικότητα καθώς και γνωστικά αντικείμενα ανθρωπιστικών σπουδών, είτε στην ειδικότητα, όπως Δεοντολογία επαγγέλματος, είτε σε ευρύτερα γνωστικά πεδία.

Εκτός από τα παραπάνω, το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος προσφέρει και μία ομάδα προαιρετικών μαθημάτων, τα οποία παρέχουν στο σπουδαστή τη δυνατότητα να διαμορφώσει ένα ιδιαίτερο πρόγραμμα επιλογών, προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερες κλίσεις και προτιμήσεις του σπουδαστή.

Η εκπόνηση της **Πτυχιακής Εργασίας** εξασφαλίζει την εμβάθυνση του τελειοφοίτου του Τμήματος σε ένα σοβαρό επίκαιρο θέμα εφαρμοσμένης έρευνας σε αντικείμενο που έχει άμεση σχέση με την ειδικότητα των σπουδών του. Η πτυχιακή εργασία δίνει τη δυνατότητα στον σπουδαστή να αναπτύξει την ικανότητα του για

μελλοντική αναζήτηση και έρευνα για κάλυψη επιστημονικών και τεχνολογικών αναγκών.

Η **Πρακτική Άσκηση** στο επάγγελμα διαρκεί έξι (6) ημερολογιακούς μήνες. Είναι καθοδηγούμενη και αξιολογούμενη και πραγματοποιείται σε επιχειρήσεις, υπηρεσίες και άλλους συνεργαζόμενους φορείς, που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος. Κατά την πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις ή άλλους φορείς στο μη δημόσιο τομέα, ο σπουδαστής αμείβεται με το 80 % του μισθού του ανειδίκευτου εργάτη από το οποίο ο εργοδότης επιβαρύνεται με το μισό. Ο εργοδότης αφού καταβάλει όλο το ποσό στον σπουδαστή, υποβάλλει τα σχετικά δικαιολογητικά στον ΟΑΕΔ, από όπου του επιστρέφεται το μισό της συνολικής αμοιβής που κατέβαλε. Η πρακτική άσκηση μπορεί να πραγματοποιηθεί και μέσω Ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην Ελλάδα (πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ) και άλλες χώρες της Ευρώπης (πρόγραμμα Leonardo Da Vinci). Για την πρακτική άσκηση που γίνεται σε δημόσια υπηρεσία (Δασαρχεία, Διευθύνσεις δασών κλπ) και η πληρωμή γίνεται από το ΤΕΙ, ενώ στα ευρωπαϊκά προγράμματα η χρηματοδότηση είναι από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και η πληρωμή γίνεται από τον Ειδικό Λογαριασμό του ΤΕΙ.

Το **πρόγραμμα σπουδών** δομείται με βάση το φόρτο εργασίας του σπουδαστή, και κάθε μάθημα χαρακτηρίζεται από ένα αριθμό διδακτικών μονάδων σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS). Το τυπικό εξαμηνιαίο πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει 30 διδακτικές μονάδες για όλα τα μαθήματα του εξαμήνου, οι οποίες κατανέμονται σε κάθε μάθημα του εξαμήνου σε αντιστοιχία με τις ώρες διδασκαλίας, τον βαθμό δυσκολίας κάθε μαθήματος και το φόρτο εργασίας του σπουδαστή που απαιτείται για να σπουδάσει επιτυχώς ένα μάθημα. Για την πτυχιακή εργασία και την πρακτική άσκηση που γίνονται στο 8^ο εξάμηνο σπουδών απαιτούνται επίσης 30 διδακτικές μονάδες, που κατανέμονται 20 και 10 πιστωτικές μονάδες αντίστοιχα για κάθε δραστηριότητα.

Ενδεικτικά το **πρόγραμμα μαθημάτων** σπουδών του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΤΕΙ Λαμίας – Παράρτημα Καρπενησίου φαίνεται στον πίνακα 2.

Πίνακας 2. πρόγραμμα μαθημάτων Τμήματος

A/A	Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ/ΕΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θ	ΑΠ	Ε	Σ	ΦΕ	ΔΜ
1	Βιολογία Άγριας Πανίδας	Υ	ΜΓΥ	2		2	4	8	5
2	Γεωλογία - Ορυκτολογία - Πετρογραφία	Υ	ΜΓΥ	2		2	4	8	5
3	Εφαρμοσμένα Μαθηματικά	Υ	ΜΓΥ	2	1	2	5	9	5
4	Μετεωρολογία - Βιοκλιματολογία	Υ	ΜΓΥ	2		2	4	8	5
5	Μορφολογία - Φυσιολογία Φυτών	Υ	ΜΓΥ	2		3	5	9	5
6	Πληροφορική	Υ	ΜΓΥ	2		3	5	9	5
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ						27	51	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ							765	

A/A	Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ/ΕΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θ	ΑΠ	Ε	Σ	ΦΕ	ΔΜ
1	Βιομετρία	Υ	ΜΓΥ	2	1	3	6	10	6
2	Δασική Βοτανική (Συστηματική - Γυμνόσπερμα)	Υ	ΜΓΥ	2	1	3	6	10	6
3	Δασική Εδαφολογία	Υ	ΜΓΥ	2	1	3	6	10	6
4	Τοπογραφία	Υ	ΜΓΥ	2		4	6	10	6
5	Ξένη Γλώσσα (Ορολογία)	Υ	ΜΕ	2	1	3	6	10	6
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ						30	50	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ							750	

A/A	Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ/ΕΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θ	ΑΠ	Ε	Σ	ΦΕ	ΔΜ
1	Δασική Βοτανική (Αγγειόσπερμα)	Υ	ΜΕΥ	2	1	3	6	10	6
2	Δενδρομετρία	Υ	ΜΕΥ	2	1	3	6	10	6
3	Υλοχρηστική – Δομή Ξύλου	Υ	ΜΕΥ	2	1	3	6	10	6
4	Δασική Οικονομική & Εκτιμητική	Υ	ΔΟΝΑ	2	1	3	6	10	6
5		ΕΥ		2	1	3	6	10	6
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ						30	50	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ							750	
1	Οικολογία	ΕΥ	ΜΓΥ	2	1	3	6	10	6
2	Τεχνικό Σχέδιο	ΕΥ	ΜΕΥ	2	1	3	6	10	6

A/A	Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ/ΕΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θ	ΑΠ	Ε	Σ	ΦΕ	ΔΜ
1	Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών - Εφαρμογές στη Δασοπονία	Υ	ΜΕΥ	2		3	5	9	5
2	Δασική Οδοποιία	Υ	ΜΕΥ	2		3	5	9	5
3	Δασική Οικολογία	Υ	ΜΕΥ	2	1	2	5	9	5
4	Δασοπροστασία	Υ	ΜΕ	2	1	2	5	9	5
5		ΕΥ		2		2	4	8	5
6		ΕΥ		2		2	4	8	5
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ						28	52	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ							780	
1	Εφαρμογές Πληροφορικής	ΕΥ	ΜΓΥ	2		2	4	8	5
2	Στοιχεία Μηχανικής	ΕΥ	ΜΕΥ	2		2	4	8	5
3	Υδρολογία	ΕΥ	ΜΕΥ	2		2	4	8	5
4	Τεχνολογία Ξύλου	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5
5	Κοινωνιολογία	ΕΥ	ΔΟΝΑ	2		2	4	8	5

A/A	Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ/ΕΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θ	ΑΠ	Ε	Σ	ΦΕ	ΔΜ
1	Δασοκομική	Υ	ΜΕΥ	2	1	2	5	9	5
2	Λιβαδική Οικολογία	Υ	ΜΕΥ	2		3	5	9	5
3	Ορεινή Υδρογεωμορφολογία	Υ	ΜΕΥ	2		3	5	9	5
4	Δασική & Περιβαλλοντική Πολιτική	Υ	ΔΟΝΑ	2		2	4	8	5
5		ΕΥ		2		2	4	8	5
6		ΕΥ		2		2	4	8	5
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ						27	51	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ							765	
1	Δασικά Φυτώρια	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5
2	Ιχθυοπονία Γλυκέων Υδάτων	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5
3	Περιβαλλοντική Γεωμορφολογία	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5
4	Τηλεπισκόπηση - Εφαρμογές στη Δασοπονία	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5
5	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	ΕΥ	ΔΟΝΑ	2		2	4	8	5

A/A	ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ/ΕΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θ	ΑΠ	Ε	Σ	ΦΕ	ΔΜ
1	Δασικές Πυρκαγιές	Υ	ΜΕΥ	2	1	2	5	9	5
2	Διαχείριση Φυσικών Οικοσυστημάτων	Υ	ΜΕΥ	2	1	2	5	9	5
3	Διευθέτηση Ορεινών Υδάτων	Υ	ΜΕ	2		3	5	9	5
4	Δασική & Περιβαλλοντική Νομοθεσία	Υ	ΔΟΝΑ	2		2	4	8	5
5		ΕΥ		2		2	4	8	5
6		ΕΥ		2		2	4	8	5
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ						27	51	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ							765	
1	Θηραματική – Διαχείριση Άγριας Πανίδας	ΕΥ	ΜΕΥ	2		2	4	8	5
2	Αγροδασοπονία	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5
3	Αρχιτεκτονική Τοπίου	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5
4	Δασοκομία Πόλεων	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5
5	Ρύπανση Φυσικού Περιβάλλοντος	ΕΥ	ΜΕ	2		2	4	8	5

A/A	Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ/ΕΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θ	ΑΠ	Ε	Σ	ΦΕ	ΔΜ
1	Διαχείριση Δασικών Οικοσυστημάτων	Υ	ΜΕ	2	1	3	6	10	6
2	Σεμινάριο	Υ	ΜΕ			4	4	4	4
3	Δεοντολογία Επαγγέλματος	Υ	ΔΟΝΑ	2	1	2	5	9	5
4		ΕΥ		2	1	2	5	9	5
5		ΕΥ		2	1	2	5	9	5
6		ΕΥ		2	1	2	5	9	5
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ						30	50	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ							750	
1	Δασική Αναπυχή - Οικοτουρισμός	ΕΥ	ΜΕΥ	2	1	2	5	9	5
2	Προστατευόμενες Φυσικές Περιοχές	ΕΥ	ΜΕΥ	2	1	2	5	9	5
3	Διαχείριση Λιβαδικών Εκτάσεων	ΕΥ	ΜΕ	2	1	2	5	9	5
4	Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	ΕΥ	ΜΕ	2	1	2	5	9	5
5	Δημόσιες Σχέσεις	ΕΥ	ΔΟΝΑ	2	1	2	5	9	5
6	Οικονομική του Περιβάλλοντος	ΕΥ	ΔΟΝΑ	2	1	2	5	9	5
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΤΑ (7) ΕΞΑΜΗΝΩΝ							5325	210

A/A	Η' ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ/ΕΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θ	ΑΠ	Ε	Σ	ΦΕ	ΔΜ
1	Πτυχιακή Εργασία	Υ				4	4	20	15

2	Πρακτική Άσκηση	Υ						30	15
	ΣΥΝΟΛΟ							50	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ							750	

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ								6075	240
---------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	-------------	------------

Υ= Υποχρεωτικό μάθημα, ΕΥ= Κατ' Επιλογή υποχρεωτικό μάθημα, ΜΓΥ= Μάθημα Γενικής Υποδομής, ΜΕΥ= Μάθημα Ειδικής Υποδομής, ΜΕ= Μάθημα Ειδικότητας, ΔΟΝΑ= Μάθημα Διοίκησης Οικονομίας, Νομοθεσίας και Ανθρωπιστικών σπουδών, Θ= Θεωρία, ΑΠ= Άσκηση Πράξης, Ε= Εργαστήριο, ΦΕ= Φόρτος Εργασίας, ΔΜ= Διδακτικές μονάδες.

Ο σπουδαστής στο Γ' εξάμηνο θα δηλώνει ένα (1) μάθημα ΕΥ, στο Δ', Ε' και ΣΤ' εξάμηνο δύο (2) μαθήματα ΕΥ και στο Ζ' εξάμηνο τρία (3) μαθήματα ΕΥ.

Όλες οι φάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτιμώνται και καταγράφονται με την εσωτερική αξιολόγηση των Τμημάτων σύμφωνα με το Ν. 3374/2005 (ΦΕΚ 189/2-8-2005). Μεταξύ των κριτηρίων και δεικτών αξιολόγησης των προγραμμάτων σπουδών μπορούμε να αναφέρουμε:

- το βαθμό ανταπόκρισης του προγράμματος σπουδών στους στόχους της ακαδημαϊκής μονάδας και στις απαιτήσεις της κοινωνίας,
- τη συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του προγράμματος σπουδών,
- το συντονισμό της ύλης των μαθημάτων,
- την ορθολογική οργάνωση των εκπαιδευτικών θεσμών,
- το εξεταστικό σύστημα,
- την υποστήριξη από διαθέσιμες εκπαιδευτικές υποδομές,
- την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

2.3. Χαρακτηριστικά εισακτέων, εγγεγραμμένων σπουδαστών και αποφοίτων

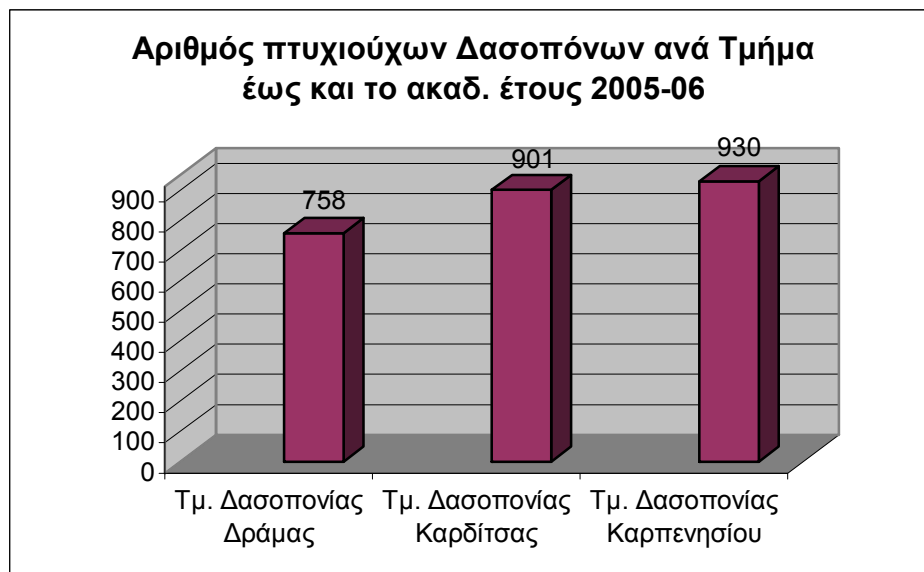
Ο αριθμός των θέσεων οι επιτυχόντες και οι βαθμολογίες εισαγωγής στα 3 Τμήματα Δασοπονίας και Δ.Φ.Π. των ΤΕΙ το έτος 2007 φαίνονται στον πίνακα 3.

Πίνακας 3. Θέσεις, εισαγόμενοι σπουδαστές και βαθμολογίες εισαγωγής στα Τμήματα Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος στις πανελλήνιες εξετάσεις του έτους 2007.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ - ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007	
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (90%)	
ΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΥΧ. ΒΑΘΜΟΙ	

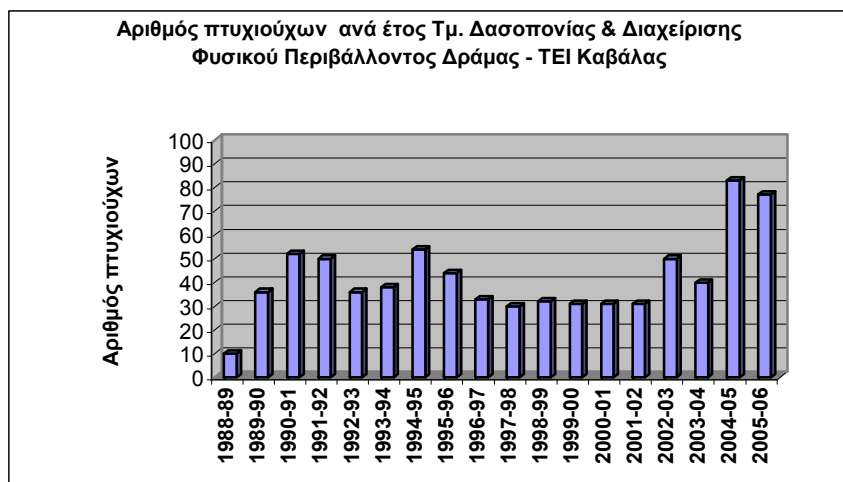
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΚΑΒΑΛΑΣ (ΔΡΑΜΑ)	149	32	12.76	17.9	10.14	10.5
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΛΑΜΙΑΣ (ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ)	149	23	12.55	16.6	10.13	9.7
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΚΑΡΔΙΤΣΑ)	186	22	12.57	22.9	10.23	8.1
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (10%)						
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΚΑΒΑΛΑΣ (ΔΡΑΜΑ)	20	20	17.34	36.6	15.96	29.1
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΛΑΜΙΑΣ (ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ)	20	20	18.59	34.7	15.00	20.9
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΚΑΡΔΙΤΣΑ)	25	25	17.34	36.4	15.83	32.5
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΑΠΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΠΑΛ ΤΕΕ						
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΚΑΒΑΛΑΣ (ΔΡΑΜΑ)	29	4	14.35	17.8	10.01	9.2
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΛΑΜΙΑΣ (ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ)	29	1	16.49	19.1	16.49	19.1
ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ & ΔΙΑΧ. ΦΥΣΙΚ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΚΑΡΔΙΤΣΑ)	36					

Με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τα 3 Τμήματα Δασοπονίας αλλά και τα στοιχεία που αναφέρονται στις μελέτες έρευνας αγοράς και απασχόλησης για αποφοίτους των Τμημάτων Δασοπονίας (Τμήμα Δασοπονίας Καρδίτσας και Δράμας 1998, Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λαμίας 2005), ο αριθμός των αποφοίτων από τα 3 Τμήματα Δασοπονίας & Δ.Φ.Π. στο τέλος του ακαδ. έτους 2005-06 ήταν 2.589 Δασοπόνοι (σχήμα 1).

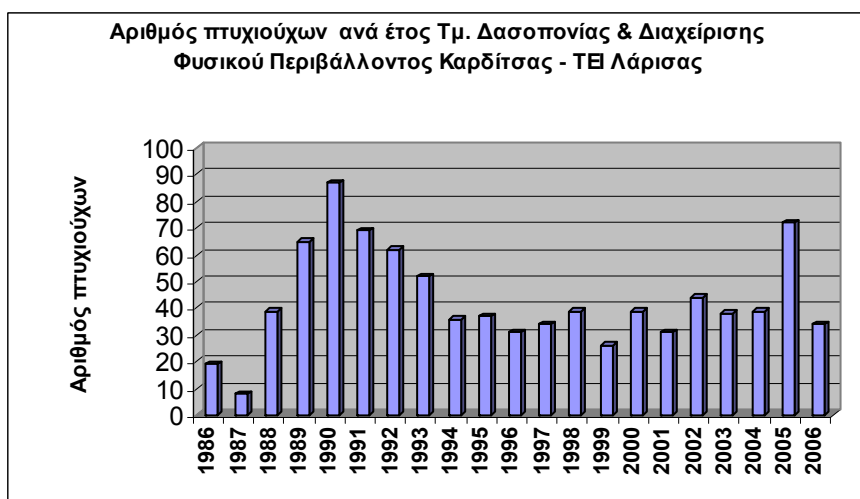

Σχήμα 1. Διάγραμμα με τον συνολικό αριθμό των πτυχιούχων Δασοπόνων ανά Τμήμα έως και το ακαδ. έτος 2005-06.

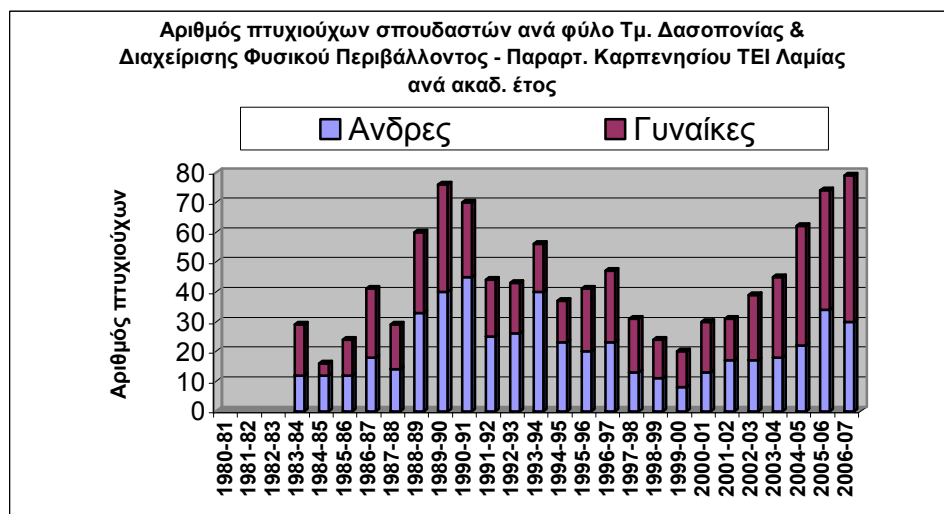
Αν συνυπολογίσουμε και τους πτυχιούχους Δασοπόνους που αποφοίτησαν πριν από το ακαδ. έτος 1983-84 και οι οποίοι υπολογίζονται σε 494, τότε ο συνολικός αριθμός των αποφοίτων ανέρχεται σε 3.083. Ο αριθμός των αποφοίτων κάθε Τμήματος ανά έτος φαίνεται στα σχήματα 2, 3 και 4.

Σχήμα 2. Διάγραμμα με τον αριθμό των πτυχιούχων Δασοπόνων του Τμήματος Δασοπονίας & Δ.Φ.Π. Δράμας ανά ακαδ. έτος.

Σχήμα 3. Διάγραμμα με τον ετήσιο αριθμό των πτυχιούχων Δασοπόνων του Τμήματος Δασοπονίας & Δ.Φ.Π. Καρδίτσας

Σχήμα 4. Διάγραμμα με τον αριθμό των πτυχιούχων Δασοπόνων του Τμήματος Δασοπονίας & Δ.Φ.Π. Καρπενησίου ανά ακαδ. έτος και φύλο.

Από τα παραπάνω διαγράμματα φαίνεται μια ανάλογη μεταβολή ανά έτος του αριθμού των πτυχιούχων για τα τρία Τμήματα. Παρατηρούμε μια σημαντική αύξηση του αριθμού αποφοίτων τα έτη 1990 και 1991 και 2005 ενώ αντίστοιχα μια σημαντική μείωση του αριθμού των αποφοίτων τα έτη 1995 έως 1999 που οφείλονται σε αλλαγές εκπαιδευτικών διαδικασιών και προγραμμάτων σπουδών. Με βάση τα δεδομένα των νέων εγγεγραμμένων ανά ακαδημαϊκό έτος σπουδαστών και των πτυχιούχων ανά έτος σπουδαστών του Τμήματος Δασοπονίας & Δ.Φ.Π. Καρπενησίου μπορούμε να υπολογίσουμε κατά μέσο όρο ότι η κατ' έτος αναλογία πτυχιούχων προς νέους εισαγόμενους και εγγεγραμμένους σπουδαστές είναι τα τελευταία χρόνια περίπου 1:4.

2.4. Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα

Οι σπουδαστές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους έχουν τη δυνατότητα να φοιτήσουν για ορισμένο χρόνο, ή να κάνουν την πρακτική τους άσκηση και σε άλλο ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο. Η εμπειρία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι δίνει την ευκαιρία στον σπουδαστή να διευρύνει τους ορίζοντες του σε ότι αφορά την εκπαιδευτική και επαγγελματική του πορεία αλλά και να επωφεληθεί από γλωσσική και πολιτισμική πλευρά.

Το περίγραμμα που ορίζει την Ευρωπαϊκή διάσταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης περιλαμβάνει:

α) Την κινητικότητα των φοιτητών η οποία ενισχύεται από διάφορα κοινοτικά προγράμματα που συμβάλλουν ουσιαστικά στην καθιέρωση της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης όπως:

- Socrates-Erasmus: (<http://www.socleoyouth.be>),
- Lingua: (<http://europa.eu.int/comm/education/languages/actions/lingua2.html>),
- Tempus: (<http://www.etf.it> & <http://www.europa.eu.int>),
- Leonardo Da Vinci και Commet: (www.socleoyouth.be).

β) Τη συνεργασία μεταξύ των Ιδρυμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

γ) Την εκπαίδευση των καθηγητών με βάση την ευρωπαϊκή εμπειρία. Η αυξανόμενη επαφή και εκπαίδευση του εκπαιδευτικού προσωπικού των Ιδρυμάτων που παρέχουν δασολογική εκπαίδευση είναι ένα βήμα απαραίτητο για

την εξασφάλιση ενός ευρύτερου πεδίου εξειδίκευσης στις διαδικασίες της εκπαιδευτικής ανανέωσης και εμπλουτισμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

δ) Την αναγνώριση τίτλων σπουδών και της αντίστοιχης διάρκειας τους, που ήδη έχει θεσμοθετηθεί για τη χώρα μας με την Υ.Α. Φ5/89656/Β3 (ΦΕΚ 1466, Τεύχος 2/13-8-2007): «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων». Το σύστημα ECTS έχει ζωτική σημασία για την κινητικότητα των φοιτητών και των αποφοίτων μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε για σπουδές είτε για εξεύρεση εργασίας.

ε) Τη σύγκλιση των εκπαιδευτικών συστημάτων και τον εναρμονισμό της διάρκειας σπουδών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

στ) Την αξιολόγηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης που ήδη έχει θεσμοθετηθεί για τη χώρα μας με το νόμο 3374 (ΦΕΚ 189 τ.Α΄/2-8-05) «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων – Παράρτημα διπλώματος».

Τα Ευρωπαϊκά προγράμματα είναι κατά βάση προγράμματα ανταλλαγής σπουδαστών αλλά και διδακτικού προσωπικού ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες για χρονικό διάστημα που ορίζεται από τη σύμβαση. Για τους σπουδαστές το χρονικό διάστημα κυμαίνεται από τρεις μήνες έως ένα ακαδημαϊκό έτος. Κατά τη διάρκεια παραμονής τους στο εξωτερικό οι σπουδαστές οφείλουν να παρακολουθήσουν μαθήματα αντίστοιχα με αυτά του κανονικού εξαμήνου τους και να εξεταστούν επιτυχώς σε αυτά, ώστε να αναγνωρισθούν μετά την επιστροφή τους στο τμήμα προέλευσης. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας στο εξωτερικό, αφού έχει προηγηθεί συνεννόηση με τον αρμόδιο επιβλέποντα διδάσκοντα του οικείου τμήματος. Τέλος, δίνεται η δυνατότητα επιδοτούμενης επαγγελματικής απασχόλησης των σπουδαστών σε κάποια ξένη χώρα κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών.

Πληροφορίες για τα Ευρωπαϊκά προγράμματα που αφορούν τα ΤΕΙ δίνονται από τις Γραμματείες των Ιδρυμάτων και τα Γραφεία Διασύνδεσης των ΤΕΙ (Πιν. 4)

Πίνακας 4. Γραφεία Διασύνδεσης των Τ.Ε.Ι.

ΙΔΡΥΜΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	E-MAIL
Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ	Αγ. Σπυρίδωνα & Μήλου Τ.Κ. 12210, Αιγάλεω	210-5385180-3	career@teiath.gr

Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ	4ο χλμ. Ιωαννίνων-Αθηνών Τ.Κ. 110-47100, Άρτα	2365-1067610	career@teiep.gr
Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ	Τ.Κ. 140 Σταυρωμένος - 71100 Ηράκλειο Κρήτης	2810-379335-7	career@career.teicrete.gr
Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Τ.Θ. 1456 Τ.Κ. 54101 Θεσ/νίκη	2310-791480-1	career@admin.teithe.gr
Τ.Ε.Ι. ΚΑΒΑΛΑΣ	Αγ. Λουκάς, Τ.Κ. 65404	2510462198 2510-462204	gd@philippos.teikav.edu.gr
Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Αντικάλαμος, Τ.Κ. 24100, Καλαμάτα	27210-69393	career@teikal.gr
Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Τ.Κ. 50100 Κοζάνη	24610-40161-5	career@kozani.teikoz.gr
Τ.Ε.Ι. ΛΑΜΙΑΣ	3ο χλμ. Π.Ε.Ο. Τ.Κ. 35100, Λαμία	22310-52640	career@teilam.gr
Τ.Ε.Ι. ΛΑΡΙΣΑΣ	Τ.Κ. 41110 Λάρισα	2410-611995 2410-618098	career@teilar.gr
Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	Νέα Κτίρια, Τ.Κ. 30200 Μεσολόγγι	26310-58276	career@teimes.gr
Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ	Θεοτοκοπούλου Τ.Κ. 26334 Κουκούλι Πάτρα	2610-318927 2610-317110	career@career.gr
Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ	Π. Ράλλη & Θηβών 250 Τ.Κ. 12244 Αιγάλεω	210-5381294-6	dy@gdias.teipir.gr
Τ.Ε.Ι. ΣΕΡΡΩΝ	Τέρμα Μαγνησίας, Τ.Κ. 62124 Σέρρες	23210-49228 23210-37744	liaisof@teiser.gr
Τ.Ε.Ι. ΧΑΛΚΙΔΑΣ	Ψαχνά Ευβοίας, Τ.Κ. 34400	22980-99706	papkon@teihal.gr
Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.	Ν. Ηράκλειο Αττικής, Τ.Κ. 1412	210-2896763	Gdaspete@aspete.gr

2.4.1. Πρόγραμμα Erasmus

Γενικός στόχος του τομεακού προγράμματος Erasmus είναι να συμβάλλει στην προαγωγή της Ευρώπης της Γνώσης με την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευσης και την κατάρτιση, ενθαρρύνοντας την δια βίου μάθηση, βάση τυπικών και άτυπων μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το πρόγραμμα υποστηρίζει την ανάπτυξη των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που ευνοούν την ενεργό άσκηση της ιδιότητας του πολίτη και την ικανότητα απασχόλησης. Αποσκοπεί επίσης στη βελτίωση ποιότητας και της σημασίας της εκπαίδευσης για παιδιά, νέους και ενηλίκους, εκτείνοντας την

ευρωπαϊκή συνεργασία και αυξάνοντας τις πιθανότητες πρόσβασης στο ευρύ φάσμα δυνατοτήτων μάθησης που προσφέρονται σε ολόκληρη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στόχος του προγράμματος είναι να προσφέρει την δυνατότητα κινητικότητας και συνεργασίας στα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στους φοιτητές, καθηγητές και λοιπό προσωπικό σε 31 χώρες της Ευρώπης. Είναι αυτονόητο ότι οι σπουδαστές υπότροφοι συμμετέχοντας στο πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus, πρόκειται να αποκομίσουν οφέλη και σημαντικές εμπειρίες τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Μερικά από τα οφέλη αυτά είναι τα παρακάτω:

- Απόκτηση μιας Ευρωπαϊκής Διάστασης των σπουδών τους μέσω της διδασκαλίας από καθηγητές με άλλη παιδεία και κουλτούρα, της διαφορετικής διδασκαλίας και μεθοδολογίας του γνωστικού αντικειμένου, της μελέτης ξένης βιβλιογραφίας και της δυνατότητας επαφής και διερεύνησης νέων θεματικών αντικειμένων.
- Εξοικείωση με την ιδέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης μέσω της επαφής με τον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής της άλλης χώρας
- Βασικές γνώσεις για διάφορες και διαφορετικές ευρωπαϊκές πολιτικές απαραίτητες για την κατανόηση των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και άλλων εξελίξεων στην ΕΕ.
- Προώθηση της γνώσης της ξένης γλώσσας της χώρας υποδοχής.
- Διερεύνηση του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος και επεξεργασία πιθανών ευκαιριών για μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό.
- Δυνατότητα προσωπικής εξέλιξης και ωρίμανσης μέσω των νέων εμπειριών.
- Απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος προς την αγορά εργασίας. Δυνατότητα σύγκρισης και αξιολόγησης της παρεχόμενης εκπαίδευσης του πανεπιστημίου προέλευσης και υποδοχής.

2.4.2. Πρόγραμμα Leonardo Da Vinci

Το ευρύτερο Κοινοτικό Πρόγραμμα Ανταλλαγής φοιτητών Leonardo υποστηρίζει τις καινοτόμες πρωτοβουλίες διακρατικού χαρακτήρα για ανάπτυξη των απαραίτητων γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που βοηθούν το άτομο να ενταχθεί με επιτυχία

στην αγορά εργασίας. Οι στόχοι του συγκεκριμένου προγράμματος είναι μάλλον πιο εξειδικευμένοι από αυτούς των άλλων προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πρόγραμμα αυτό δίνεται, κυρίως, βαρύτητα στον τομέα της τεχνολογίας και της πρακτικής εφαρμογής της. Το πρόγραμμα προβλέπει κυρίως την πρακτική άσκηση των σπουδαστών σε επιχειρήσεις άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Κατά συνέπεια απαιτεί μια σχετική γνώση της κάθε ειδικότητας.

2.4.3. Σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος

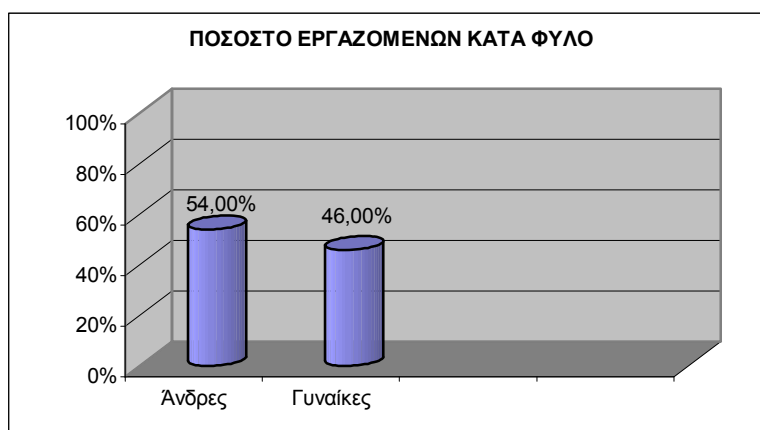
Ο σπουδαστής κατά τη διάρκεια των σπουδών του μπορεί να φοιτήσει για ορισμένο χρονικό διάστημα σε άλλο ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο χρησιμοποιώντας το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS). Ο τρόπος εφαρμογής του (ECTS) περιγράφεται στην Υ.Α. Φ5/89656/Β3 (ΦΕΚ 1466/13-8-2007). Σκοπός του συστήματος είναι να ενισχύσει και να διευκολύνει τις διαδικασίες ακαδημαϊκής αναγνώρισης μεταξύ των συνεργαζομένων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης.

Το πτυχίο των αποφοίτων των ΑΕΙ συνοδεύεται από το Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement). Σκοπός του είναι η παροχή επαρκών και αξιόπιστων στοιχείων για προαγωγή της διεθνούς διαφάνειας και για τη δίκαιη ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναγνώριση των τίτλων σπουδών. Σχεδιάστηκε έτσι ώστε να δίνει την περιγραφή της φύσης, του επιπέδου, του υποβάθρου, του περιεχομένου και του καθεστώτος των σπουδών οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία. Περιλαμβάνει τις παρακάτω πληροφορίες:

- α) την ταυτότητα του κατόχου του τίτλου σπουδών,
- β) το είδος και το επίπεδο σπουδών,
- γ) το ακριβές περιεχόμενο, τις διαδικασίες, τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα (υποχρεώσεις, μαθήματα, βαθμολόγηση)
- δ) διασφαλίσεις, χρησιμότητα και αξία του τίτλου.

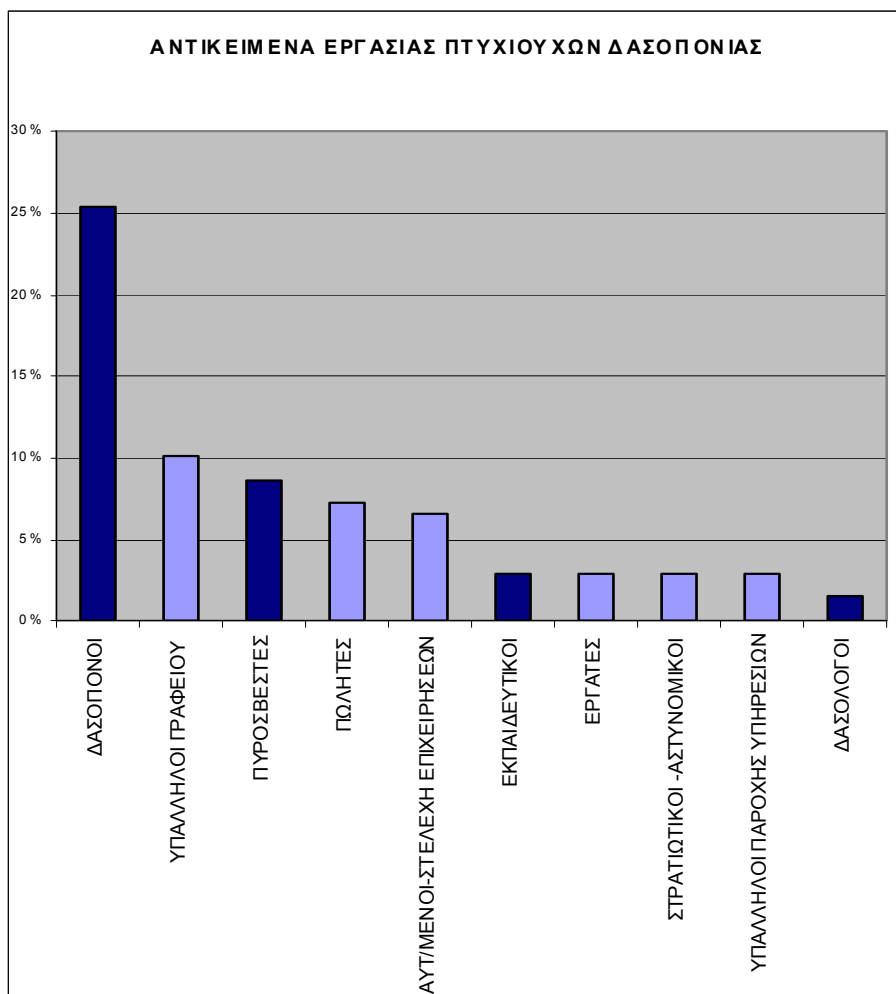
3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΔΑΣΟΠΟΝΩΝ

Με βάση τα στοιχεία από τη μελέτη «έρευνα αγοράς και απασχόλησης των αποφοίτων των Τμημάτων Δασοπονίας» που εκπονήθηκε το 2005 για λογαριασμό του Γραφείου Διασύνδεσης του ΤΕΙ Λαμίας και άλλων πληροφοριών που συγκεντρώσαμε, η απασχόληση Δασοπόνων σε συναφές ή σχετικά συναφές αντικείμενο με τη Δασοπονία φθάνει στο 38,4 % του συνόλου των αποφοίτων. Η συνολική απασχόληση σε όλους τους τομείς της οικονομίας είναι 71 %. Σε άλλη πρόσφατη μελέτη του ΓΔ του Παραρτήματος Καρδίτσας του ΤΕΙ Λάρισας φαίνεται ότι το ποσοστό απασχόλησης των πτυχιούχων Δασοπόνων του Τμήματος Δασοπονίας & Δ.Φ.Π. Καρδίτσας σε εργασίες σχετικές με το αντικείμενο της Δασοπονίας φθάνει το 44,6 % (Γραφείο Διασύνδεσης Παραρτήματος Καρδίτσας, 2006). Το ποσοστό των εργαζομένων δασοπόνων σε όλους τους τομείς της οικονομίας είναι υψηλότερο για τους άνδρες (54 %) σε σχέση με τις γυναίκες (46 %) (Σχήμα 5).

Σχήμα 5. Διάγραμμα με το ποσοστό των εργαζόμενων δασοπόνων ανά φύλο.

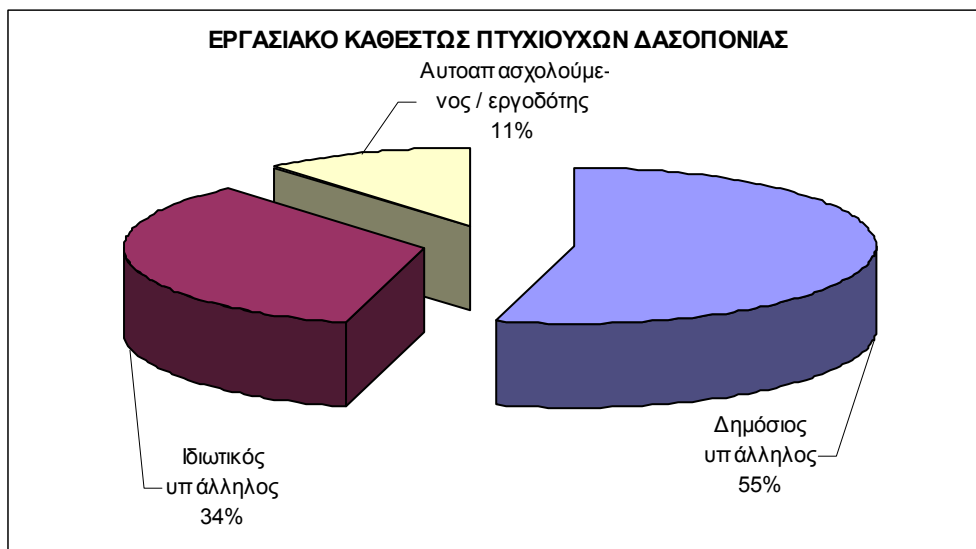
Τα αντικείμενα απασχόλησης των εργαζόμενων δασοπόνων, σε όλους του τομείς της οικονομίας, φαίνονται στο σχήμα 6. Τα ποσοστά απασχόλησης σε συναφή και σχετικά συναφή με τη Δασοπονία αντικείμενα φαίνονται στο σχήμα με σκούρο χρώμα και αφορούν την απασχόληση ως: Δασοπόνοι, Δασοπόνοι στην Πυροσβεστική Υπηρεσία, εκπαιδευτικοί σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, Δασολόγοι (Δασοπόνοι που απέκτησαν και το πτυχίο της Δασολογίας).

Σχήμα 6. Διάγραμμα με το ποσοστό απασχόλησης των δασοπόνων κατά αντικείμενο εργασίας.

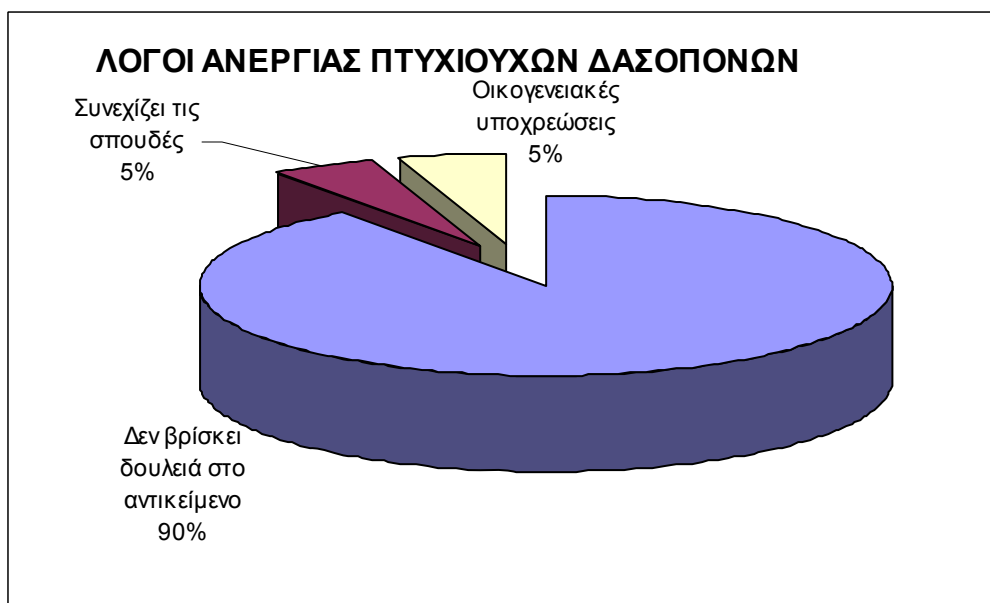
Από πρόσφατη έρευνα του Γραφείου Διασύνδεσης του Παραρτήματος Καρδίτσας (2007), φαίνεται ότι οι κύριοι φορείς απασχόλησης των αποφοίτων του οικείου Τμήματος Δασοπονίας και Δ.Φ.Π. είναι οι Δασικές Υπηρεσίες, οι κληρονομητικές Υπηρεσίες, αναπτυξιακές εταιρείες και μελετητικά γραφεία.

Ως κύριος εργοδότης εμφανίζεται ο δημόσιος τομέας ο οποίος αποτελεί το βασικό χώρο απορρόφησης των πτυχιούχων Δασοπονίας. Από το σχήμα 7 φαίνεται ότι το 55 % των απασχολούμενων Δασοπόνων είναι Δημόσιοι Υπάλληλοι, το 34 % ιδιωτικοί υπάλληλοι και το 11 % αυτοαπασχολούμενοι.

Σχήμα 7. Είδος απασχόληση των Δασοπόνων.

Στους λόγους μη εύρεσης εργασίας αναφέρεται σαν αιτία η αδυναμία εύρεσης εργασίας στο αντικείμενο της Δασοπονίας σε ποσοστό 90 %. Ένα μικρό ποσοστό 5 % αναφέρει σαν λόγο τη συνέχιση των σπουδών σε προπτυχιακό (κατάταξη σε Πανεπιστημιακό Τμήμα) ή μεταπτυχιακό επίπεδο, ενώ ένα ποσοστό 5 % που αφορά κυρίως γυναίκες αναφέρει σαν λόγο τις οικογενειακές υποχρεώσεις (Σχήμα 8).

Σχήμα 8. Διάγραμμα με τους λόγους ανεργίας των πτυχιούχων Δασοπόνων.

Η μελλοντική ζήτηση για απασχόληση των Δασοπόνων μπορεί να αυξηθεί α) με τη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών της χώρας (δυναμική ζήτηση) και β) με τη

βελτίωση των ικανοτήτων των πτυχιούχων Δασοπόνων που μπορεί να επιτευχθεί και δια μέσου των Γραφείων Διασύνδεσης των ΤΕΙ. Τα τελευταία πρέπει να γίνουν γνωστά στους φορείς απασχόλησης (αναβλητική ζήτηση). Η εξειδίκευση των πτυχιούχων και οι μεταπτυχιακές σπουδές θα συνέβαλλαν στη βελτίωση της σημερινής κατάστασης.

Σύμφωνα με παλαιότερες μελέτες, όλοι οι φορείς απασχόλησης διαπιστώνουν ότι οι απαιτούμενες γνώσεις πρέπει να σχετίζονται με τα καθήκοντα που αναθέτουν αυτοί στους Δασοπόνους. Σύμφωνα με μελέτη του Γραφείου Διασύνδεσης Παραρτήματος Καρδίτσας (2007) οι φορείς απασχόλησης των δασοπόνων απαιτούν σε ποσοστό 90%, πολύ έως πάρα πολύ εξειδικευμένα στελέχη και μάλιστα στους τομείς των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (G.I.S.), προγραμμάτων Η/Υ (Word, Excel, Access, Autocad κλπ). Σύμφωνα με την ίδια μελέτη, η εύρεση από τους φορείς των καταλλήλων στελεχών αξιολογείται δύσκολη σε ποσοστό 60,5 %.

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων των Τμημάτων Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος απορρέουν από τα:

- Π.Δ. 1102/80. Περί καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Τεχνολόγων Δασοπονίας.
- Π.Δ. 1213/81. Περί αναδιοργάνωσης των Δασικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας.
- Π.Δ. 109/89. Επαγγελματικά δικαιώματα πτυχιούχων των Τμημάτων ... γ) Δασοπονίας της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας των ΤΕΙ.

Με βάση το Προεδρικό Διάταγμα Υπ. Αριθμ. 109 ΦΕΚ 47/10-2-1989 τ.Α΄, τα επαγγελματικά δικαιώματα πτυχιούχων του Τμήματος Δασοπονίας της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας (ΣΤΕΓ) των ΤΕΙ καθορίζονται ως εξής:

1. Οι πτυχιούχοι του τμήματος Δασοπονίας της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας των ΤΕΙ με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις τους ασχολούνται είτε αυτοδύναμα είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες με τη μελέτη, έρευνα και εφαρμογή της Τεχνολογίας πάνω σε σύγχρονους και ειδικούς τομείς της Δασοπονικής Επιστήμης και της διαδικασίας της Δασικής παραγωγής, όπως είναι η παραγωγή δασοκομικών προϊόντων, η διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση, προστασία και αξιοποίηση δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων και ορεινών βοσκοτόπων καθώς και της θηραματοπονίας. Επίσης ασχολούνται με την διακίνηση, εμπορία, συντήρηση, τυποποίηση, διαχείριση και επεξεργασία των δασοκομικών προϊόντων, καθώς και με την αναδάσωση εκτάσεων και την αναπαραγωγή δασοκομικού και θηραματοπονικού υλικού (Δασικά Φυτώρια, Καταφύγια εκτροφής Θηραμάτων).

2. Οι πτυχιούχοι του τμήματος Δασοπονίας της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας των ΤΕΙ έχουν δικαίωμα απασχόλησης είτε ως στελέχη μονάδων είτε ως αυτοαπασχολούμενοι σε όλο το φάσμα της Δασικής παραγωγής και Θηραματοπονίας καθώς και την αξιοποίηση τους και ειδικότερα στα εξής αντικείμενα και δραστηριότητες :

2.1. Δημιουργία και συντήρηση δημοτικών πάρκων, αλσυλλίων, εθνικών δρυμών και φυτωρίων δασικών φυτών.

2.2. Παραγωγή, διαχείριση, τυποποίηση, διακίνηση και εμπορία δασοκομικών προϊόντων και γενικά εκμετάλλευση των δασών και βοσκοτόπων.

2.3. Σύνταξη ειδικών εκθέσεων που συνοδεύουν αιτήσεις φυσικών ή νομικών προσώπων Ι.Δ. ή Ν.Π.Δ.Δ. προς οποιαδήποτε δημόσια αρχή οι οποίες αναφέρονται στις διατάξεις του Ν. 998/79 «περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» και αιτιολογούν το αίτημα παρέχοντας τα απαραίτητα στοιχεία για την έγκριση του και συγκεκριμένα για οποιοδήποτε από τα παρακάτω θέματα :

2.3.1. Παραχώρηση δημόσιας δασικής έκτασης.

2.3.2. Εξαγορά μεριδίων από το Δημόσιο ή εξώδικη διανομή, κρατική επιδότηση για εκτέλεση έργων σε μη δημόσια δάση από πιστώσεις των δασικών επενδύσεων και εκχέρσωση μη δημόσιων δασικών εκτάσεων.

2.3.3. Εφαρμογή ορίων τίτλων ιδιοκτησίας που αφορούν τη διαδικασία των διατάξεων του Ν. 998/79, δικαιωμάτων δασών και δασικών εκτάσεων και τεχνική έκθεση για τα όρια, καθώς και των εδαφολογικών συνθηκών και δασοκάλυψης των παραπάνω εκτάσεων.

2.3.4. Χορήγηση από δημόσια φυτώρια σε ιδιώτες, δασικών δενδρυλλίων ή καλλωπιστικών θάμνων.

2.3.5. Οργάνωση και λειτουργία δασικών φυτωρίων, εκτροφείων θηραμάτων, κυνηγετικών περιοχών και ιχθυοτροφείων γλυκών υδάτων, εκμετάλλευσης δασοκτημάτων και αισθητικών δασών, που γίνονται με βάση τα σχέδια ή τις τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες έχουν εκπονηθεί από ειδικούς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

2.4. Κατάρτιση πινάκων υλοτομίας, με το δικαίωμα της αυτοδύναμης υπογραφής αυτών, όταν πρόκειται για πρεμνοφυή ή καμένα δάση, καθώς και

για υψηλά δάση όταν το προβλεπόμενο λήμμα για αυτά δεν υπερβαίνει τα 2000 κυβικά μέτρα και υπάρχει διαχειριστική μελέτη.

2.5. Συγκεντρώσεις δασοκομικών προϊόντων που διενεργούνται από συνεταιριστικές οργανώσεις, ιδιώτες, οργανισμούς ή το δημόσιο.

2.6. Μαζικούς ψεκασμούς που διενεργούνται από το κράτος, οργανισμούς, συνεταιρισμούς, κοινοπραξίες, ή ιδιώτες, για την καταπολέμηση εντόμων και ασθeneιών των δασικών εκτάσεων.

2.7. Εκπόνηση και επίβλεψη ή συμμετοχή στην εκπόνηση Δασικών μελετών.

2.8. Πραγματοποίηση επιβλέψεων και επιμετρήσεων της Κατασκευής Δασικών Έργων και έργων πρασίνου.

2.9. Κάθε άλλη δραστηριότητα που εμφανίζεται με την εξέλιξη της τεχνολογίας και αποδεδειγμένα καλύπτεται από το γνωστικό αντικείμενο της ειδικότητας τους.

3. Οι πτυχιούχοι του αναφερόμενου τμήματος μπορούν να εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής και τεχνικής ιεραρχίας της σχετικής με τους τομείς της δασικής παραγωγής. Επίσης μπορούν να καλύπτουν τις θέσεις υπευθύνων στελεχών που προβλέπονται από την νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά για την λειτουργία των δασικών εκμεταλλευτικών επιχειρήσεων και πιστοποιούν την καταλληλότητα των δασικών προϊόντων που προορίζονται για την κατανάλωση.

4. Εγγράφονται στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) του Υπουργείου Δημοσίων Έργων στην Κατηγορία έργων πρασίνου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

5. Οι πτυχιούχοι του αναφερόμενου τμήματος απασχολούνται σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης και της Δασοτεχνικής κατάρτισης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.. επίσης μπορούν να απασχοληθούν και σαν μέλη Ερευνητικών ομάδων σε θέματα της ειδικότητας τους.

6. Οι πτυχιούχοι του τμήματος Δασοπονίας με την απόκτηση του πτυχίου τους ασκούν το επάγγελμα στο πλαίσιο των παραπάνω επαγγελματικών δικαιωμάτων.

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τους πτυχιούχους του τμήματος Θηραματοπονίας της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας των ΤΕΙ, που καταργήθηκε με τις διατάξεις του Π.Δ. 561/1985 (ΦΕΚ199).

Με κοινή πρόταση των 3 Τμημάτων προτείνονται νέα Επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων Δασοπόνων και Διαχειριστών Φυσικού Περιβάλλοντος που καλύπτουν εκτός από τον τομέα της δασοπονίας και ευρύτερα τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος.

5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΔΑΣΟΠΟΝΩΝ

5.1. Γενικά

Η τάση αλλά και η πραγματικότητα στην αγορά εργασίας, στον ευρύτερο χώρο του Φυσικού Περιβάλλοντος επικεντρώνεται στη βιώσιμη ανάπτυξη και προστασία με εργαλείο την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων. Τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας αναζητούν στελέχη με γνώσεις και δεξιότητες σε γνωστικά αντικείμενα που ικανοποιούν την παραπάνω ανάγκη. Τα αντικείμενα αυτά είναι: Διαχείριση Προστατευόμενων Φυσικών Περιοχών, Ολοκληρωμένη Διαχείριση Δασικών Οικοσυστημάτων, Περιβαλλοντική Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση, Βιώσιμη Ανάπτυξη Ορεινών Όγκων, Αποκατάσταση – Αναβάθμιση Φυσικού Περιβάλλοντος (τοπίου και οικοσυστημάτων), Κτηματολόγιο κλπ. Το ισχύον πρόγραμμα σπουδών έχει ανάλογο προσανατολισμό και διασυνδέει τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα με βασικές αλλά και εξειδικευμένες γνώσεις στο τομέα της πληροφορικής. Οι απόφοιτοι θα μπορούν να ανταποκριθούν στα νέα εργασιακά δεδομένα γιατί θα είναι εφοδιασμένοι με εξειδικευμένες γνώσεις, ενώ παράλληλα θα μπορούν να συμβαδίζουν με τα σύγχρονα τεχνολογικά επιτεύγματα.

5.2. Θέσεις στο Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο Τομέα

Στο δημόσιο τομέα οι Δασοπόνοι διορίζονται μέσω του ΑΣΕΠ (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού) με γραπτό διαγωνισμό ή με σειρά προτεραιότητας, όπως όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι. Με σχετικά προεδρικά διατάγματα καθορίζονται τα προσόντα διορισμού σε θέσεις φορέων του δημοσίου. Πιο συγκεκριμένα καθορίζονται τα απαιτούμενα προσόντα κατά κλάδους ή ειδικότητες μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού σε θέσεις Δημοσίων Υπηρεσιών, ΝΠΔΔ και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού.

Για όλες τις ειδικότητες όλων των κλάδων, εκτός της Υ.Ε., ως πρόσθετο προσόν διορισμού ορίζεται υποχρεωτικά η γνώση πληροφορικής και χειρισμού Η/Υ σε βασικό επίπεδο, στα αντικείμενα: επεξεργασίας κειμένων, υπολογιστικών φύλλων, βάσεων δεδομένων, παρουσιάσεων και υπηρεσιών διαδικτύου και σε κάποιες ειδικότητες, επιπλέον η γνώση συγκεκριμένου προγράμματος. Η γνώση Η/Υ διαπιστώνεται με πιστοποιητικά διεθνώς αναγνωρισμένα που χορηγούνται από φορείς που εφαρμόζουν διαδικασίες πιστοποίησης. Με το Π.Δ. 44 (ΦΕΚ 63Α/9-3-2005), για

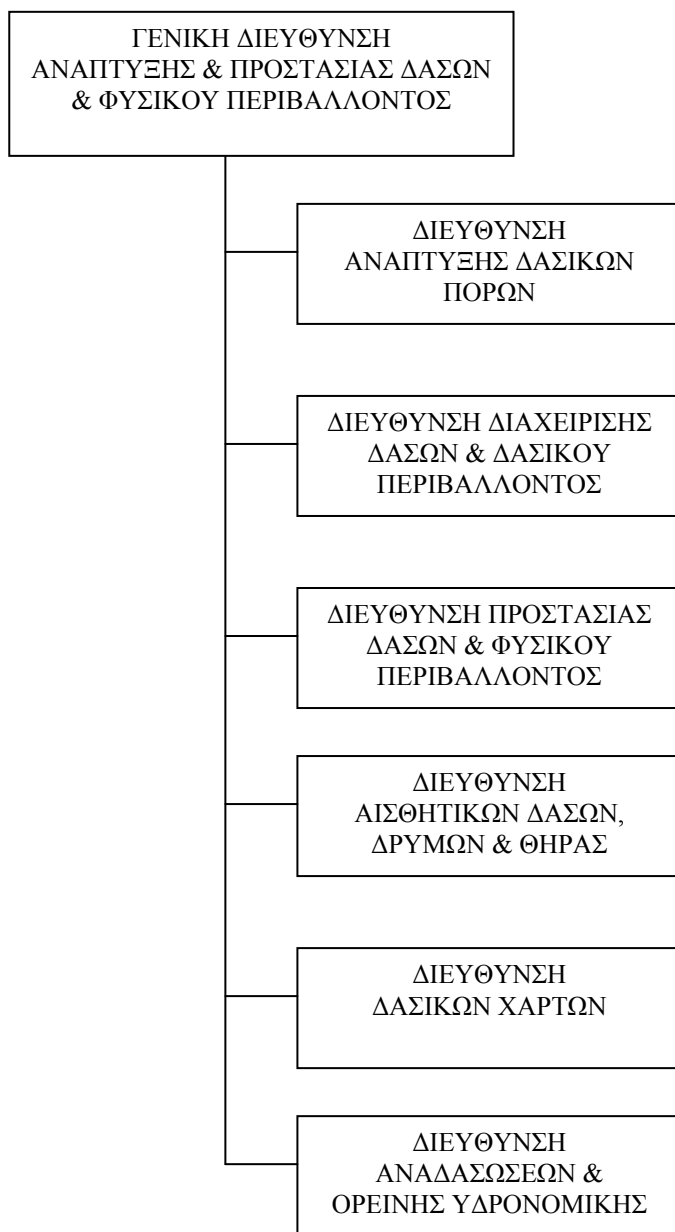
τους πτυχιούχους που μαζί με το πτυχίο, προσκομίσουν αναλυτική βαθμολογία από τέσσερα μαθήματα πληροφορικής ή Η/Υ, υποχρεωτικά ή κατ' επιλογή, αυτό αποτελεί στοιχείο διαπίστωση της επάρκειας γνώσης χειρισμού Η/Υ, όπως ακριβώς συμβαίνει με τα αντίστοιχα πιστοποιητικά. Η γνώση ξένης γλώσσας καθώς και το επίπεδο αυτής ως προϋπόθεση διορισμού μπορεί να καθορίζεται με τη σχετική προκήρυξη μετά από απόφαση του οικείου φορέα με την επιφύλαξη σχετικών διατάξεων.

Οι απόφοιτοι του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος μπορούν να προσληφθούν σε υπηρεσίες του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα που φαίνονται παρακάτω:

- Κεντρικές και Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. (www.minagric.gr).
- Δασική Υπηρεσία (Διευθύνσεις δασών, Δασαρχεία, Δασονομεία).
- Ιδρύματα δασικών Ερευνών.
- Ο.Τ.Α α' και β' βαθμού
- Οργανισμούς και Ν.Π.Δ.Δ. (όπως Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ο.Σ.Ε. κλπ)
- Εκπαίδευση (Σχολές δασοφυλάκων, Υπαλλήλων δασοπροστασίας Επαγγελματικά Λύκεια, , ΙΕΚ-Ειδικότητα Δασικής Προστασίας και Ξεναγών Εθνικών Δρυμών, ΤΕΙ, Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.)
- Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (www.minenv.gr).
- Στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.).
- Άλλες Υπηρεσίες, Οργανισμούς ή Επιχειρήσεις του Δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Οι Δασικές Υπηρεσίες σε επίπεδο Περιφέρειας (Δασονομεία, Δασαρχεία, Νομαρχιακές Διευθύνσεις Δασών, Περιφερειακές Διευθύνσεις Δασών), σε συνεργασία με τις κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που συγκροτούν τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, διαχειρίζονται σχεδόν το 70 % της συνολικής έκτασης που χαρακτηρίζεται ως δάσος, δασική έκταση ή βοσκότοπος και ανήκει ιδιοκτησιακά στο δημόσιο. Το υπόλοιπο 30 % των μη δημοσίων δασών εποπτεύεται διαχειριστικά και προστατεύεται από τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες. Οι Δασοπόνοι προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε όλη τη δομή των Δασικών Υπηρεσιών και στην

Κεντρική Υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, το οργανόγραμμα της οποίας φαίνεται στο σχήμα 9.

Σχήμα 9. Οργανόγραμμα Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος

Η υφή της εργασίας των Δασοπόνων εξαρτάται άμεσα από τις αρμοδιότητες που εκχωρούνται στη συγκεκριμένη υπηρεσιακή μονάδα που υπηρετούν καθώς και από τη διαβάθμιση των κλάδων, όπως αυτά προβλέπονται στο Π.Δ. 1213/81 (ΦΕΚ 300/14-10-1981). Βασικές αρμοδιότητες είναι:

1. Η ευθύνη, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν
  - α) για την προστασία των δασών, δασικών εκτάσεων και βοσκοτόπων από

κάθε κίνδυνο,

β) για την προστασία του θηραματικού πλούτου

γ) για την τήρηση των απαγορευτικών διατάξεων, κ.λ.π.

2. η επίβλεψη εκτέλεσης δασοτεχνικών έργων και υλοτομικών εργασιών,
3. η έγκριση και έκδοση αδειών υλοτομίας,
4. η έκδοση και θεώρηση αδειών θήρας,
5. κάθε άλλη εργασία που ανατίθεται από την προϊστάμενη Δασική Υπηρεσία.

Οι Δασοπόνοι προΐστανται των Δασονομείων σύμφωνα με το ΠΔ 1213/81, καθώς και στα Τμήματα των Διευθύνσεων Δασών των Περιφερειών σύμφωνα με το Ν. 2503/97.

Σύμφωνα με διατάξεις του Ν. 2538/1997 και τροποποιήσεις που έγιναν με το Ν. 2732/1999 και 3147/2003, στις υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων προβλέπεται ακόμη, η πρόσληψη Δασοπόνων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, έως ένα έτος, για λόγους πρακτικής άσκησης. Είναι δυνατή επίσης η πρόσληψη σε θέσεις εποχικού χαρακτήρα με συμβάσεις έργου. Ενδιαφέρον για τους αποφοίτους του Τμήματος παρουσιάζουν πολλοί οργανισμοί που εποπτεύονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων ή από άλλα Υπουργεία, είτε φορείς που ιδρύονται από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ορισμένοι τέτοιοι Οργανισμοί ή φορείς είναι:

- Οι Δασικοί Συνεταιρισμοί
- Το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.)
- Αναπτυξιακές Εταιρείες σε κάθε Νομό
- Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
- Ο Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)

5.3. Ιδιωτικός τομέας

Οι πτυχιούχοι Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος μπορούν να απασχοληθούν στον Ιδιωτικό Τομέα στους παρακάτω τομείς:

- Επιχειρήσεις στον τομέα της Δασοπονίας
- Γραφεία μελετών
- Εργολάβοι δασοτεχνικών έργων
- Δασικά αναπτυξιακά προγράμματα

- Δασικές συνεταιριστικές οργανώσεις
- Κυνηγετικές Οργανώσεις

Οι Δασοπόνοι έχουν δικαίωμα απασχόλησης είτε ως στελέχη μονάδων είτε ως αυτοαπασχολούμενοι στα αντικείμενα και δραστηριότητες που περιγράφονται αναλυτικά στα θεσμοθετημένα επαγγελματικά δικαιώματα της ειδικότητας.

Ο Δασοπόνος ως ελεύθερος επαγγελματίας ασκεί ελεύθερο επάγγελμα εφόσον έχει:

- άδεια ασκήσεως επαγγέλματος ιδιώτη Δασοπόνου που εκδίδεται από τις Διευθύνσεις Δασών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας,
- δελτίο παροχής υπηρεσιών

Οι Δασοπόνοι μπορούν να αποκτήσουν ειδικό πτυχίο Εργολήπτη Δημόσιων Δασοτεχνικών Έργων (ΕΔΔΕ) Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξης όπως προβλέπεται από το Π.Δ. 437/1981 «Περί μελέτης και εκτελέσεως δασοτεχνικών έργων». Το Π.Δ. καθορίζει τον τρόπο μελέτης, ανάθεσης και εκτέλεσης των δασοτεχνικών έργων, καθώς και τους δικαιούχους των ειδικών πτυχίων εργολήπτου δημοσίων δασοτεχνικών έργων και εργασιών. Το πτυχίο εργολήπτη δημοσίων δασοτεχνικών έργων χορηγείται από τη Διεύθυνση Δασών της εκάστοτε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Ισχύει για 3 χρόνια και μπορεί να ανανεωθεί ή επεκταθεί μετά από σχετική αίτηση στην Υπηρεσία. Δασοτεχνικά είναι τα έργα που σχετίζονται με την ανάπτυξη και προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων.

Οι Δασοπόνοι εγγράφονται επίσης στο Μητρώο Εμπειρίας κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.) του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. στην κατηγορία έργα πράσινου με αρχή την Α΄ τάξη Μ.Ε.Κ. Το Π.Δ. 472/1985 αναφέρει τον τρόπο εγγραφής και κατάταξης στο Μ.Ε.Κ. Έργα πράσινου είναι εκείνα που αναφέρονται σε εργασίες σχετικές με το πράσινο (πάρκα, δενδροστοιχίες, κήπους κ.α.) σε αστικό ή μη περιβάλλον.

Στον ιδιωτικό τομέα ο Δασοπόνος μπορεί να δραστηριοποιηθεί σε επιχειρήσεις συναφείς με τον κλάδο της δασοπονίας χωρίς βέβαια αυτό να προϋποθέτει και την κατοχή του αντίστοιχου πτυχίου.

Με το Ν. 1564/26-9-1985 (ΦΕΚ 164/Α΄/85) που τροποποιήθηκε με τον Ν. 2040/17-4-1992 (ΦΕΚ 70/Α΄/92) και τελευταία με τον Ν. 2325/24-7-1995 (ΦΕΚ

153/A'/95) προβλέπονται οι προϋποθέσεις για την έκδοση αδειάς «Επιχείρησης εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού τύπου Δ'».

Επίσης με την Υ.Α. 320698/24/7-1987 (ΦΕΚ 446/Β'/87) που τροποποιήθηκε με την Υ.Α. 394972/2525/9-8-1994 (ΦΕΚ 624/Β'/94) καθορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης αδειάς «Λειτουργίας φυτωριακής επιχείρησης τύπου Β'».

5.4. Απασχόληση σε Διεθνείς Οργανισμούς

Θέσεις εργασίας για τους αποφοίτους του Τμήματος προκηρύσσονται από πολλά θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για το σύνολο των ευρωπαίων πολιτών, αλλά και από διάφορους διεθνείς Οργανισμούς και ιδρύματα. Τα προσόντα για πρόσληψη στην Ε.Ε. είναι ανάλογα με την θέση με πρώτο πάντα προσόν τη γνώση μιας ή περισσοτέρων γλωσσών της Ε.Ε. Για αναλυτικές πληροφορίες μπορεί κανείς να απευθύνεται στους ευρωσυμβούλους του Ο.Α.Ε.Δ. (www.eures.gr) ή να επισκεφθεί το δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (www.europa.eu.int). Το ίδιο ισχύει και για τους διεθνείς οργανισμούς που προκηρύσσουν θέσεις απευθυνόμενοι στους πολίτες όλων των χωρών.

5.5. Ίδρυση επιχείρησης

Στον Τομέα της δασοπονίας και του Φυσικού Περιβάλλοντος υπάρχουν δυνατότητες ανάπτυξης από τους πτυχιούχους Δασοπονίας μιας δικής τους προσωπικής μικρομεσαίας επιχείρησης με στοιχεία καινοτόμα και υπηρεσίες που βασίζονται στις γνώσεις και στις προσωπικές ικανότητες του καθενός. Συνοπτικά, η δημιουργία μιας Μικρο-μεσαίας Επιχείρησης (ΜΜΕ) απαιτεί ουσιαστικές ενέργειες σχεδιασμού και ανάπτυξης της καθώς και τυπικές, αλλά υποχρεωτικές, διαδικασίες ίδρυσης. Ο υποψήφιος για ίδρυση επιχείρησης πρέπει τα κάνει την παρακάτω έρευνα - ενημέρωση:

- πληροφόρηση σε θέματα επιχειρηματικότητας με έμφαση τη δασοπονία και το φυσικό περιβάλλον
- δοκιμή της ιδέας του
- αυταξιολόγηση σε ότι αφορά τα απαιτούμενα προσόντα και εμπειρίες,

- επιλογή χώρου εγκατάστασης
- έρευνα της αγοράς,
- πρόβλεψη των μελλοντικών τάσεων και εξελίξεων,
- καθορισμός αποστολής και διαμόρφωση στρατηγικής της επιχείρησης,
- τρόπους εύρεσης κεφαλαίων, πιστωτικών και ασφαλιστικών φορέων,
- επιλογή συνεργατών, προσωπικού και τρόπο ασφάλισης του,
- σχεδιασμό του μάρκετινγκ,
- εξέταση της νομικής μορφής της επιχείρησης
- διερεύνηση του τρόπου έκδοσης αδείας λειτουργίας
- εξέταση διοικητικών και λογιστικών θεμάτων
- εύρεση επιδοτήσεων ή επιχορηγήσεων

Περισσότερες πληροφορίες για την ανάπτυξη επιχειρηματικών ιδεών δίνονται από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΤΕΙ Λαμίας και άλλων ΤΕΙ και Πανεπιστημίων με Τμήματα συναφούς ή σχετικού αντικειμένου καθώς από τους παρακάτω φορείς:

- ✧ EOMMEX, Ξενίας 16, 115 28 Αθήνα
- ✧ Δ/ση Ανταγωνιστικότητας, Ευρωπαϊκό Κέντρο Πληροφοριών, τηλ. 210 7794229, 210 7799972, 210 7491308 Fax: 210 7778694 e-mail: eicgr152@eommex.gr internet site: www.eommex.gr.
- ✧ Δ/ση Επιχειρηματικότητας, τηλ. 210 7491363, 210 7491242 Fax: 210 7491307 e-mail: newent@eommex.gr internet site: www.eommex.gr.
- ✧ Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας Ακαδημίας 7-9, 106 71 Αθήνα Τηλ.: 210 3632702, 210 3625630 Fax: 210 3622320 e-mail: hellas@uhcci.gr internet site: www.uhcci.gr.
- ✧ Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθήνας (ΒΕΑ) Ακαδημίας 18, 106 71 τηλ.: 210 3635313-19, 210 3680876 fax: 210 3680705 e-mail: kmvea@otenet.gr internet site: www.acsmi.gr.
- ✧ Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Μητρώου Καραγιώργη Σερβίας 10, 105 62 Αθήνα τηλ.: 210 3243856, 210 3243183 fax: 210 3242132

- ✧ Υπουργείο Οικονομικών Δ/νση Κώδικα Βιβλίων ή Στοιχείων Πανεπιστημίου 20, 106 72 Αθήνα τηλ.: 210 3647202-5, 210 3644605-8 fax: 210 3616216, 3645413

- ✧ ΟΑΕΔ Πειραιώς 52, 104 36 Αθήνα τηλ.: 210 5237183, 210 5243982 fax: 210 5243983 e-mail: gr01ea20@hellasnet.gr

- ✧ Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας, www.thirides.gr.

- ✧ Κέντρα Υποδοχής Επενδυτών και ΚΕΤΑ (Κέντρα επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης), www.istoselides.gr.

6. ΑΜΟΙΒΕΣ – ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΑΣΟΠΟΝΩΝ

Ο Ν. 3205 (ΦΕΚ 297/23-12-2003) περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν μισθολογικές ρυθμίσεις λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ, μονίμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος και άλλες συναφείς διατάξεις. Τα Μισθολογικά Κλιμάκια (Μ.Κ.) των υπαλλήλων όλων των κατηγοριών (Π.Ε., Τ.Ε., Δ.Ε. & Υ.Ε.) και επομένως και των Δασοπόνων ορίζονται σε 18. Οι υπάλληλοι κάθε κατηγορίας εξελίσσονται σε αυτά με εισαγωγικό το 18 Μ.Κ. και καταληκτικό το 1^ο Μ.Κ. Οι μηνιαίες αποδοχές των δασοπόνων όπως και κάθε υπαλλήλου αποτελούνται από το βασικό μισθό του Μ.Κ. της κατηγορίας του και από τα επιδόματα και τις παροχές που ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Από ένα σχετικό υπολογισμό για ένα νεοδιοριζόμενο έγγαμο δασοπόνο οι καθαρές αποδοχές χωρίς πρόσθετες κρατήσεις ανέρχονται σε 1.315 ευρώ περίπου.

Στη σχετική παραπάνω αναφερόμενη νομοθεσία αναφέρονται επίσης πληροφορίες για το χρόνο και τρόπο μισθολογικής εξέλιξης, τις τακτικές αποδοχές μισθολογικών κλιμακίων, τα τακτικά επιδόματα, τα επιδόματα εορτών και άδειας, άλλα επιδόματα και παροχές, για την αμοιβή για εργασία πέρα από τα συνήθη καθήκοντα, οικογενειακές παροχές, το κίνητρο απόδοσης, το επίδομα θέσεως ευθύνης, τις αποδοχές υπαλλήλων ειδικών θέσεων, την υπερωριακή εργασία κ.α. Με τους Ν. 2190/94 (ΦΕΚ 28/3-3-1994) και Ν. 2683/99 (ΦΕΚ 19/9-2-1999) όπως αυτοί έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν σήμερα, διαμορφώνεται η εξέλιξη των αποφοίτων ΤΕΙ στη δημόσια διοίκηση.

Στον ιδιωτικό τομέα οι αμοιβές ακολουθούν κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας, είτε μπορεί να γίνεται ειδική ατομική συμφωνία, με συγκεκριμένους όρους, ανάλογα με τις συνθήκες εργασίας, τα προσόντα και την απόδοση του εργαζομένου. Τον τελευταίο καιρό δεν έχει επιτευχθεί για τους Δασοπόνους κάποια συλλογική σύμβαση εργασίας. Από πληροφορίες οι τελευταίες χρονολογούνται από τη δεκαετία του 80. Οι αμοιβές των δασοπόνων που παρέχουν υπηρεσίες ως επαγγελματίες ή αναλαμβάνουν έργα από το δημόσιο καθορίζονται από τους όρους της διακήρυξης ή μπορεί να είναι αντικείμενο διαγωνισμού (οικονομικότερη προσφορά) ή να είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης ή ακόμη να είναι προμήθεια, ποσοστό μιας χρηματοδότησης, ή ποσοστό ύψους πωλήσεων ή κύκλου εργασιών.

7. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Οι πτυχιούχοι των ΤΕΙ μπορούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο σε ελληνικά Πανεπιστήμια και ΤΕΙ ή σε ομοταγή ιδρύματα του εξωτερικού. Ο όρος Μεταπτυχιακές Σπουδές αναφέρεται σε προγράμματα μετεκπαίδευσης ή/και εξειδίκευσης των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο που τους ενδιαφέρει, με τελικό στόχο την προώθηση της έρευνας και της τεχνολογίας. Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται στη χώρα μας μια συνεχής αύξηση της ζήτησης μεταπτυχιακών σπουδών από πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. ενώ συγχρόνως, αυξάνεται ο αριθμός εργοδοτικών φορέων που επιθυμούν ή/και απαιτούν την κατοχή ενός μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ως τυπική απόδειξη επιθυμητών ικανοτήτων, εμπειριών και εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων. Οι τάσεις αυτές κάνουν επιτακτική την ανάγκη πληροφόρησης για τις δυνατότητες μεταπτυχιακών σπουδών, ώστε οι ενδιαφερόμενοι πτυχιούχοι να μπορούν να επιλέξουν τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών που ανταποκρίνονται στις γνώσεις τους, τα ενδιαφέροντα τους και τις επαγγελματικές τους προσδοκίες.

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών για σπουδαστές των ΤΕΙ (Ν. 2916/2001), αναφέρει ότι οι πτυχιούχοι των ΤΕΙ συμμετέχουν στα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών των Πανεπιστημίων με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τους πτυχιούχους του πανεπιστημιακού τομέα. Επίσης δίνεται το δικαίωμα πρόσβασης σε μεταπτυχιακά προγράμματα και στους κατόχους τίτλων ισοτίμων προς τα πτυχία ΤΕΙ Τμημάτων που καταργήθηκαν. Με βάση τον παραπάνω νόμο τα Τμήματα ΤΕΙ μπορούν να συμπράττουν στη λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών που διοργανώνονται σε Πανεπιστήμια εσωτερικού ή ομοταγή εξωτερικού, με τη συμμετοχή μελών εκπαιδευτικού προσωπικού ή τη διάθεση χώρων και εγκαταστάσεων. Οι τίτλοι σπουδών χορηγούνται από τα Πανεπιστήμια. Η διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών κυμαίνεται από 1 έως 2 έτη. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εισαγωγή στο προγράμματα καθορίζονται κάθε φορά από το οικείο Τμήμα. Σε γενικές γραμμές περιλαμβάνουν τα παρακάτω δικαιολογητικά:

Αίτηση

Βιογραφικό σημείωμα

Πτυχίο (για πτυχία εξωτερικού απαιτείται βεβαίωση ισοτιμίας του ΔΟΑΤΑΠ)

Αναλυτική βαθμολογία

Συστατικές επιστολές

Πιστοποιητικό ξένης γλώσσας (κυρίως αγγλικής)

Εκτός από τις μεταπτυχιακές σπουδές οι σπουδαστές των ΤΕΙ μπορούν να αποκτήσουν και διδακτορικό δίπλωμα από Πανεπιστήμιο του εσωτερικού και εξωτερικού. Η ελάχιστη διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος είναι 3 έτη. Για πολλά ιδρύματα βασική προϋπόθεση για την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής είναι η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών σχετικού με το αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής.

Με βάση προσχέδιο πρότασης για τις μεταπτυχιακές σπουδές που πρόκειται να κατατεθεί μέσα στο 2008, τα Τμήματα Δασοπονίας θα μπορούν να οργανώνουν αυτοδύναμα ή να συνδιοργανώνουν μεταξύ τους ή με Πανεπιστήμια του εσωτερικού ή ομοταγή ιδρύματα του εξωτερικού, προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών για χορήγηση μεταδιδακτορικών διπλωμάτων ειδίκευσης. Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή αιτήματος έγκρισης ΠΜΣ θα είναι η εσωτερική αξιολόγηση του Τμήματος.

Στον πίνακα 5 περιγράφονται συνοπτικά ο τίτλος και η διάρκεια ενδεικτικών προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα και χώρες του εξωτερικού που συγκεντρώνουν την προτίμηση των Ελλήνων σπουδαστών.

Πίνακας 5. Τίτλοι και διάρκεια μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα και χώρες του εξωτερικού

Χώρα	Μεταπτυχιακό	Διδακτορικό
Ελλάδα	Μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (1 έως 2 έτη)	Διδακτορικό δίπλωμα (3 έτη το ελάχιστο)
Βρετανία	Mphil (1 έως 2 έτη) M.Sc., MA, MBA, LLM (1 έτος)	Ph.D. (3 έτη)
Γαλλία	DEA, DESS (1 έτος)	Doctorat (2-4 έτη μετά το DEA)
Γερμανία	Magister LLM (1 έως 2 έτη)	Doctorate (2-5 έτη)
Η.Π.Α.	M.Sc., MA, MBA, LLM (2 έτη)	Ph.D (3 έτη)
Καναδάς	M.Sc., MA, MBA, LLM (2 έτη)	Doctorat - Ph.D. (3 έτη)

Πληροφορίες για τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών που αφορούν τη δασοπονία μπορεί να αντλήσει κανείς από τα Γραφεία Διασύνδεσης: του Τ.Ε.Ι. Λαμίας (www.career.teilam.gr), του Παραρτήματος Καρδίτσας του ΤΕΙ Λάρισας (www.career.kard.teilar.gr) και του Παραρτήματος Δράμας του ΤΕΙ Καβάλας (www.gddaso@teikav.edu.gr) και άλλων ΤΕΙ και Πανεπιστημίων με αντικείμενα συναφή ή σχετικά με τη δασοπονία και το φυσικό περιβάλλον. Στους πίνακες 6 και 7

παρουσιάζονται ενδεικτικά μεταπτυχιακά προγράμματα εσωτερικού και εξωτερικού που σχετίζονται με τον απόφοιτο του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος.

Πίνακας 6. Ενδεικτικά προγράμματα μεταπτυχιακών προγραμμάτων εσωτερικού.

Τίτλος Προγράμματος	Σχολή/Τμήμα
Επιστήμη της Δασολογίας και του Φυσικού Περιβάλλοντος α) Δασικής Παραγωγής, Προστασίας Δασών, Φυσικού Περιβάλλοντος β) Λιβαδοπονίας και Αγριας Πανίδας-Ιχθυοπονίας Γλυκέων Υδάτων γ) Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Φυσικών Πόρων δ) Δασοτεχνικών και Υδρονομικών Έργων ε) Συγκομιδής και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων στ) Αειφορική Διαχείριση και Αξιοποίηση Φυσικού Περιβάλλοντος	Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος
Αειφορική Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων	Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
Οικολογία, Διαχείριση και Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος	Τμήμα Βιολογίας (Πανεπιστήμιο Πατρών)
Προστασία Περιβάλλοντος και Βιώσιμη Ανάπτυξη	Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
Οικολογία και Αειφορική Διαχείριση Οικοσυστημάτων	Γεωπονική Σχολή (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
Βιώσιμη Ανάπτυξη (Διαχείριση Περιβάλλοντος,)	Τμήμα Οικιακής Οικονομίας & Οικολογίας (Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο)
Οικολογία	Τμήμα Βιολογίας (Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
Βιοπληροφορική	Τμήμα Βιολογίας (Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
Γεωγραφία και Περιβάλλον	Τμήμα Γεωλογίας (Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
Γεωπληροφορική	Γενικό Τμήμα (Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
Αειφορική Διαχείριση Υδατικού Περιβάλλοντος	Τμήμα Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας). Σύμπραξη με ΤΕΙ Λάρισας και Μεσολογγίου.
Αειφορική Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών: α) Διατήρηση και Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος Προστατευόμενων Περιοχών.	Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)

β) Τεχνολογίες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών	
Χερσαία Οικοσυστήματα / Βιολογικοί Πόροι	Τμήμα Βιολογίας (Πανεπιστήμιο Κρήτης)
Περιβαλλοντική Πολιτική και Διαχείριση	Τμήμα Περιβάλλοντος (Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος και Κινδύνων	Τμήμα Γεωγραφίας (Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο Αιγαίου). Σύμπραξη με TEI Ιονίων Νήσων.

Πίνακας 7. Ενδεικτικά προγράμματα μεταπτυχιακών προγραμμάτων εξωτερικού.

Τίτλος Προγράμματος	Πανεπιστήμιο/Σχολή
MSc/Diploma in Environmental Protection and Management	The University of Edinburgh School of GeoSciences
MSc/Diploma in Forest GeoSciences	The University of Edinburgh School of GeoSciences
MSc European Forestry	Faculty of Forestry University of Joensuu.
MSc Environmental and Earth Resources Management	Kingston University London School of Earth Sciences and Geography
MSc/PgDip/PgCert Managing Sustainable Mountain Development	Perth College
MSc/PgDip/PgCert Environmental Management for Conservation and Recreation	Sheffield Hallam University
Restoration Ecology of Terrestrial and Aquatic Environments MSc/PGDip/PGCert	University of Liverpool
MSc Agroforestry	Bangor University School of Environment and Natural Resources
MSc Conservation and Land Management	Bangor University School of Environment and Natural Resources
MSc Environmental Forestry	Bangor University School of Environment and Natural Resources
International Natural Resource Development	Bangor University School of Environment and Natural Resources
Sustainable Forest and Nature Management	Bangor University School of Environment and Natural Resources

Πριν από την επιλογή οποιουδήποτε μεταπτυχιακού προγράμματος θα πρέπει να γίνει η κατάλληλη για τον κάθε απόφοιτο επιλογή. Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΤΕΙ σε μια προσπάθεια κωδικοποίησης των παραγόντων που βαρύνουν περισσότερο στη λήψη απόφασης προτείνει την εξέταση των παρακάτω παραγόντων:

- **Τον τύπος και τόπο των σπουδών:** Μεταπτυχιακά στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό; Με ποιο στόχο πτυχίου; (Master, PhD κλπ) Πλήρους ή μερικής παρακολούθησης; Με διδασκαλία ή με έρευνα;
- **Το επίπεδο του ιδρύματος:** Ποια είναι η άποψη που επικρατεί για το επίπεδο του ιδρύματος γενικά αλλά και ιδιαίτερα του τμήματος στο οποίο θα ενταχθείτε;
- **Την επίβλεψη:** Είναι πρωταρχικής σημασίας να υπάρξει καλή συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή. Θα πρέπει να υπάρχει συχνή επαφή αφού είναι δεδομένο ότι συχνά θα υπάρχει ανάγκη βοήθειας στα καινούρια πεδία γνώσης.
- **Τη δυνατότητα απορρόφησης στην αγορά εργασίας:** Θα πρέπει να εξεταστεί ποιες προοπτικές δημιουργούνται μετά την ολοκλήρωση και αυτού του επιπέδου σπουδών. Χρήσιμο σε αυτή την αναζήτηση, θα ήταν να εξετασθεί ποια ήταν η εξέλιξη παλαιότερων αποφοίτων που ακολούθησαν τον ίδιο κύκλο σπουδών με αυτόν που θέλει να επιλέξει ο ενδιαφερόμενος.
- **Τις διευκολύνσεις:** Πρέπει να είναι γνωστό ποιες διευκολύνσεις, από πλευράς υλικοτεχνικής υποδομής, προσφέρει το Ίδρυμα (Εργαστηριακές εγκαταστάσεις, πρόσβαση σε Η/Υ, σύγχρονη και πλήρως ενημερωμένη τουλάχιστον στο αντικείμενό βιβλιοθήκη κλπ).

Τη γεωγραφική θέση: Πόσο μακριά από τον τόπο μόνιμου κατοικίας βρίσκεται το ίδρυμα. Ποιες οι κλιματολογικές συνθήκες. Πόσο εύκολα βρίσκει κανείς κατοικία εκεί.

Τα οικονομικά: Ένα από τα πιο βασικά ζητήματα είναι το κόστος των σπουδών τόσο για δίδακτρα όσο και για διαβίωση. Το ίδρυμα παρέχει βοήθεια στο οικονομικό; υπάρχει δυνατότητα παραμονής σε φοιτητική εστία; υπάρχει δυνατότητα μερικής απασχόλησης μέσα στο Ίδρυμα (όπως διδασκαλία σε προπτυχιακούς φοιτητές) ή έξω από αυτό;

- **Τη γλώσσα:** (προκειμένου για σπουδές στο εξωτερικό). Φυσικά ένα από τα πρώτα ζητήματα που θα πρέπει να επιλύσει κανείς είναι αυτό που αφορά τη γλώσσα στην οποία γίνονται οι μεταπτυχιακές σπουδές. Όπως είναι προφανές, από τη φύση τους οι μεταπτυχιακές σπουδές απαιτούν πολύ καλή γνώση της γλώσσας στην οποία γίνονται.

- **Την κοινωνική ζωή:** Μπορεί να μην είναι βασικό κριτήριο κατά την επιλογή αλλά δεν είναι αμελητέο ο τρόπος που θα επιλεγεί να προσφέρει υψηλό πολιτιστικό επίπεδο. Τότε τα οφέλη θα είναι πολλαπλά.

8. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Οι μεταπτυχιακές σπουδές απαιτούν, στις περισσότερες περιπτώσεις, μια οικονομική επιβάρυνση η οποία μπορεί να καλυφθεί με μια υποτροφία, ένα βραβείο ή ακόμη και με ένα δάνειο. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός φορέων όπως υπουργεία, ξένες κυβερνήσεις, ιδρύματα, διεθνείς οργανισμοί και κάποια πανεπιστήμια που παρέχουν υποτροφίες για σπουδές στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό ή βραβεία στους αριστούχους, είτε χρηματικά είτε ως απαλλαγή από την καταβολή διδάκτρων. Οι βασικοί παράγοντες που παίζουν ρόλο στην απονομή των υποτροφιών, σε γενικές γραμμές, είναι:

- ο βαθμός του πτυχίου
- οι επιδόσεις σε μαθήματα σχετικά με τον τομέα εξειδίκευσης για τον οποίο προκηρύσσεται η υποτροφία
- η καλή γνώση ξένης γλώσσας
- η οικονομική κατάσταση
- η καταγωγή

Επίσης για την χορήγηση υποτροφιών στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτείται κατάθεση δικαιολογητικών, ενώ σε κάποιες και η συμμετοχή σε διαγωνισμό.

Ένα ιδιαίτερο είδος υποτροφιών χορηγείται από τα κληροδοτήματα. Τα περισσότερα από τα κληροδοτήματα παρέχουν οικονομικές ενισχύσεις που δίδονται κατ' έτος για την ολοκλήρωση κάποιου κύκλου σπουδών. Όμως υπάρχουν και κληροδοτήματα που απονέμονται εφ' άπαξ υπό τη μορφή βραβείου εφόσον ο σπουδαστής εκπληρώνει τις προϋποθέσεις απονομής του, π.χ. ο βαθμός αποφοίτησης από κάποιο κύκλο σπουδών, η εκπόνηση κάποιας εργασίας κ.λ.π. Το είδος και ο τόπος σπουδών του σπουδαστή καθορίζεται επίσης από τον κληροδότη. Πολλά από τα κληροδοτήματα απονέμονται ανεξάρτητα του είδους και του τύπου σπουδών ενώ άλλα απονέμονται πολύ συγκεκριμένα και ως προς τους δύο αυτούς παράγοντες. Συχνά μία πολύ σημαντική παράμετρος για την απονομή κάποιου κληροδοτήματος είναι ο τόπος καταγωγής, ή γέννησης των σπουδαστών.

Πληροφορίες για τη χορήγηση υποτροφιών μπορούν να πάρουν οι ενδιαφερόμενοι από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΤΕΙ Λαμίας (www.career.teilam.gr), το Τμήμα Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων του ΤΕΙ, Το

Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος (www.karp.teilam.gr), και το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (I.K.Y.) (www.iky.gr).

Εκτός από τις υποτροφίες δυο άλλοι τρόποι χρηματοδότησης σπουδών είναι:

1) Η χρηματοδότηση που δίδεται απευθείας από τα πανεπιστήμια. Στην περίπτωση αυτή ο υποψήφιος μεταπτυχιακός φοιτητής, παράλληλα με την αίτηση, πρέπει να προμηθευτεί και τα σχετικά έντυπα για πιθανή οικονομική ενίσχυση από το συγκεκριμένο πανεπιστήμιο ή τμήμα στο οποίο έχει σκοπό να υποβάλλει τα δικαιολογητικά του για μεταπτυχιακές σπουδές. Σε κάθε περίπτωση η οικονομική ενίσχυση για κάποιον υποψήφιο εξετάζεται χωριστά από την αίτησή του για φοίτηση στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Υπάρχουν διάφορες μορφές οικονομικής ενίσχυσης που δίνονται από ένα πανεπιστήμιο, μερικές από τις οποίες είναι:

- α) Μέσω ερευνητικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από συνεργασίες του πανεπιστημίου με ιδιωτικούς ή άλλους φορείς σε συγκεκριμένο αντικείμενο έρευνας. Συνήθως τέτοιου είδους χρηματοδότηση δίνεται σε σπουδές τεχνολογίας και θετικών επιστημών,
- β) Μέσω εργασίας σε θέσεις βοηθών καθηγητών. Τα κριτήρια επιλογής για αυτές τις θέσεις βασίζονται κυρίως στην ακαδημαϊκή απόδοση των φοιτητών.
- γ) Μέσω υποτροφιών από ιδιώτες που δίνονται ειδικά στους φοιτητές συγκεκριμένου τμήματος του πανεπιστημίου. Σχετικές πληροφορίες δίνονται απευθείας από το κάθε πανεπιστήμιο ή τμήμα πανεπιστημίου.

2) Η χρηματοδότηση μέσω προγραμμάτων δανειοδότησης τραπεζών. Σε πολλές περιπτώσεις, η χρηματοδότηση γίνεται είτε από τράπεζες που διαθέτουν εξειδικευμένα δανειοδοτικά προγράμματα σπουδών ή από τις υπόλοιπες τράπεζες, οι οποίες μπορούν να χορηγήσουν παρόμοια δάνεια όχι όμως μέσω εξειδικευμένων προγραμμάτων αλλά με τη μορφή καταναλωτικών δανείων που μπορούν να γίνουν και φοιτητικά. Τα χορηγούμενα ποσά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πληρωμή των διδάκτρων, την αγορά βιβλίων και εκπαιδευτικού υλικού αλλά και ως έξοδα διαβίωσης από το μεταπτυχιακό φοιτητή.

9. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Οι επαγγελματικοί σύλλογοι που αφορούν τους πτυχιούχους Δασοπονίας σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο είναι:

α) Η Ένωση Ελλήνων Δασοπόνων Δημοσίων Υπαλλήλων (Ε.Ε.Δ.Δ.Υ.), που εδρεύει στην Αθήνα οδό Χαλκοκονδύλη 13. Η (Ε.Ε.Δ.Δ.Υ.) είναι Πρωτοβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο με έτος ίδρυσης το 1966, Διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο και εκπροσωπείται από 440 μέλη. Υπάρχουν επιπλέον 2 περιφερειακοί Σύλλογοι: α) Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και β) Κεντρικής Μακεδονίας.

β) Η Ευρωπαϊκή Ένωση Δασοπόνων (Ε.Ε.Δ.), που είναι μια Ομοσπονδία επαγγελματικών Οργανώσεων Δασοπόνων από διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες. Ιδρύθηκε το 1955 στο Βερολίνο της Γερμανίας και απαρτίζεται σήμερα από πολλές επαγγελματικές οργανώσεις δασοπόνων από διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες όπως η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Δανία, η Ελβετία, η Ισπανία, η Κύπρος, το Λιχτενστάιν, το Λουξεμβούργο η Μεγάλη Βρετανία, η Ολλανδία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σουηδία και η Φιλανδία. Οι επαγγελματικές οργανώσεις μέλη της (Ε.Ε.Δ) αντιπροσωπεύουν Δασοπόνους που ασχολούνται επαγγελματικά με τη Δασοπονία, είτε στον δημόσιο, είτε στον ιδιωτικό τομέα. Στην Ε.Ε.Δ. συμμετέχουν 2 οργανώσεις από την Κύπρο και καμία από την Ελλάδα.

Τελευταία με τη συνεργασία των 3 Τμημάτων Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος γίνεται προσπάθεια για την ανασύσταση του συλλόγου αποφοίτων δασοπονίας.

10. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λαμίας, 2005.** Έρευνα αγοράς και απασχόλησης των αποφοίτων των Τμημάτων Δασοπονίας. Γ.Δ. ΤΕΙ Λαμίας, 122 σελ.
- Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, 2006.** Οδηγός επαγγέλματος Τεχνολόγου Γεωπονίας, Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων. ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, 70 σελ.
- Γραφείο Διασύνδεσης Παραρτήματος Καρδίτσας - ΤΕΙ Λάρισας, 2006.** Μελέτη καταγραφής και αξιολόγηση της σημερινής κατάστασης των αποφοίτων του Τμήματος Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος. ΤΕΙ Λάρισας, Παράρτημα Καρδίτσας, 43 σελ.
- Γραφείο Διασύνδεσης Παραρτήματος Καρδίτσας - ΤΕΙ Λάρισας, 2007.** Μελέτη καταγραφής και αξιολόγηση της υπάρχουσας και δυνητικής αγοράς εργασίας για τους αποφοίτους του Τμήματος Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος. ΤΕΙ Λάρισας, Παράρτημα Καρδίτσας, 49 σελ.
- Ιστοσελίδα.** www.minagric.gr
- Ιστοσελίδα.** www.agrino.org/dasoponos
- ΤΕΙ Καβάλας Παράρτημα Δράμας - Τμήμα Δασοπονίας.** Βελτίωση σπουδών. Πρακτικά Δημερίδας. ΤΕΙ Καβάλας – Παράρτημα Δράμας – Τμήμα Δασοπονίας, 39-41.
- ΤΕΙ Καβάλας Παράρτημα Δράμας – Τμήμα Δασοπονίας, 1998.** Έρευνα αγοράς για την απασχόληση του Τμήματος Δασοπονίας. Τμήμα Δασοπονίας Δράμας, 45 σελ.
- ΤΕΙ Λάρισας Παράρτημα Καρδίτσας – Τμήμα Δασοπονίας, 1998.** Έρευνα αγοράς για αποφοίτους Τμημάτων Δασοπονίας. Τμήμα Δασοπονίας Καρδίτσας, 99 σελ.
- ΤΕΙ Λάρισας Παράρτημα Καρδίτσας – Τμήμα Δασοπονίας, 1998.** Εκθεση: Αξιολόγηση του εφαρμοζόμενου προγράμματος σπουδών των Τμημάτων Δασοπονίας Καρδίτσας και Καρπενησίου. Τμήμα Δασοπονίας Καρδίτσας, 58 σελ.
- Υπουργείο Γεωργίας, 1986.** Μελέτη Στρατηγικής για την ανάπτυξη της Δασοπονίας – Ξυλοπονίας. Υ.Γ. – Ι.Δ.Ε.Θ., 298 σελ.